

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Výuka českého jazyka je základním předpokladem pro poznání a pochopení společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Žáci získávají předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci slovem i písmem s uplatněním v různých komunikačních situacích tak, aby se uměli orientovat jak v běžném životě, tak i v dalším studijním rozvoji.

Výuka cizích jazyků je nezbytná pro možnost orientace v rámci integrované Evropy a světa. Poskytuje jazykový základ, pomáhá snižovat jazykové bariéry a je nezbytná pro další studium a v budoucím pracovním uplatnění.

Získané dovednosti získané ve vzdělávací oblasti jsou potřebné jak pro kvalitní jazykové vzdělání, tak i pro úspěšné zvládnutí dalších vzdělávacích oblastí.

Realizace v předmětech

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizovaná na 1. i 2. stupni v předmětech Český jazyk, Anglický jazyk a na 2. stupni v předmětu 2. cizích jazyků: Německý jazyk, Ruský jazyk a Francouzský jazyk.

Anglický jazyk se realizuje v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty, se kterými integruje některá související témata (Zeměpis, Dějepis, Přírodopis, Výtvarná výchova), ale i pomocí metody CLIL a bilingvní výuky. Naše škola tedy podporuje výuku Anglického jazyka i integrací výuky angličtiny a dalšího vyučovacího předmětu, a to od 1. ročníku ZŠ. Tato inovativní metoda zpestřuje výuku, žáci získávají znalosti, které aplikují, což vede ke zvýšení kvality studia cizích jazyků a zájmu o jazykové vzdělávání.

Dovednosti a kompetence si mohou žáci rozšířit na základě volby v rámci nabízených volitelných předmětů.

Cíle vzdělávací oblasti vycházející z RVP

Ve vzdělávací oblasti se směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí naplňováním podporování těchto dovedností u žáků:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází z RVP a je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně. Výuka v předmětu Český jazyk a literatura v 6. – 9. ročníku navazuje na učivo 1. – 5. ročníku.

Časové vymezení

Hodinová dotace v 1. až 3. ročníku je 9 hodin týdně, 4. až 5. ročníku 7 hodin týdně. V 6. – 9. ročníku je časová dotace 4 hodiny týdně v každém ročníku.

Organizační vymezení

Předmět je formálně členěn na Jazykovou výchovu, Slohovou a komunikační výchovu a Literární výchovu. Ve výuce se obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Předmět Český jazyk a literatura je v 1. – 5. ročníku je převážně vyučován v kmenové třídě, v 6. – 9. ročníku v kmenových třídách, dále ve školní knihovně a v učebně informatiky.

V předmětu dbáme na mezipředmětové vztahy s cizími jazyky a dále s předměty z oblastí Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při vyučovacím procesu klademe důraz na takové činnosti, které vybaví žáky znalostmi a vědomostmi tak, aby jim umožňovaly správně vnímat různá jazyková sdělení, kultivovaně se vyjadřovat a umět uplatňovat získané poznatky v praktickém životě i při osvojování si dalších vědomostí. Předmět se zaměřuje na čtení s porozuměním, na vytváření schopnosti porozumět informacím a dále pracovat s nimi. U žáků rozvíjíme emocionální a estetické vnímání uměleckých děl.

U žáků klademe důraz především na tyto klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální, kompetenci k učení, k řešení problémů a kompetenci občanskou.

Realizace předmětu

Předmět je realizován formou vyučovacích hodin, vhodně využíváme také návštěv knihoven, divadelních a filmových představení.

Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci, tvořivost, utřídění informací, hledání souvislostí, řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů.

Zařazení průřezových témat

V předmětu Český jazyk a literatura se uplatňují části těchto průřezových témat: Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení:

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich třídění a kritické využívání, propojování získaných poznatků
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podněcujeme jejich tvořivost a samostatnost
- motivujeme úlohami z praktického života.

Kompetence k řešení problémů:

- vybízíme žáky k samostatnému řešení problémů, nejčastěji s použitím analýzy a srovnání
- podněcujeme děti, podle schopností, k zapojení do soutěží, kde musejí nové a netradiční úkoly řešit zcela samostatně.

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu, zařazujeme řečnická cvičení, hodnocení jazykového projevu (formulační i obsahové), cvičení na úpravu formulací apod.
- učíme žáky argumentovat a obhajovat vhodnou formou svůj názor a zároveň poslouchat názory jiných, ukazujeme v konkrétní komunikační situaci důležitost jazykové kultury
- umožňujeme žákům komunikovat při práci ve výuce

Kompetence sociální a personální:

- zařazujeme skupinovou práci žáků, klademe důraz na vzájemnou pomoc při učení, střídání rolí ve skupině
- trváme na respektování společně dohodnutých pravidel chování, k projevení odmítavého postoje ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- vedeme žáky k uvědomělému všestrannému rozvoji své osobnosti, zejména ve slohové a literární výchově (fantazie, estetické cítění apod.)
- zvyšujeme žakovu sebedůvěru

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k přemýšlení nad společenskými jevy a k vyjádření svého názoru na ně

Kompetence pracovní:

- zařazujeme slohové úkoly na téma popis pracovního postupu, úvaha o budoucím povolání...
- vedeme děti k správnému zacházení s psacími a kreslicími pomůckami

Kompetence digitální:

- připravujeme aktivity, při kterých žáci používají digitální zařízení, aplikace a webové nástroje k procvičování učiva
- v rámci svých možností žáci řeší běžné technické problémy při používání digitálního zařízení
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje zdroje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- žák vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, cituje zdroje své práce a dodržuje autorský zákon.

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk a literatura

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová MP - vazby a témata	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chruštinova	Učivo	Kód výstupu LMP	Minimální výstupy ZŠ Chruštinova
1	Čj	Jazyková výchova	učení se		ČJL-3-2-01	Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	ČJL-3-2-01p	Rozpoznává samohlásky, odlišuje jejich délku a souhlásky.
1	Čj	Jazyková výchova	učení se		ČJL-3-2-02	Porovnává významy slov	slovní zásoba a tvoření slov- slova a pojmy, význam slov	ČJL-3-2-01p	Rozlišuje hlásky a slabiky. Tvoří slabiky.
1	Čj	Komunikační a slohová výchova	učení se		ČJL-3-1-08	Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	pisemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s graf. materiálem)	ČJL-3-1-08	Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.
1	Čj	Komunikační a slohová výchova	učení se		ČJL-3-1-02	Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	věcné naslouchání - pozorné, soustředěné	ČJL-3-1-02p	Rozumí pokynům přiměřené složitosti.
1	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace		ČJL-3-1-09	Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	pisemný projev - opis, přepis, diktát (úhledný a čitelný písemný projev)	ČJL-3-1-09p	Píše písmena a číslice- dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost a sklon a správné tvary písmen
1	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	OSV	ČJL-3-1-11	Sefadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	mluvený projev		
1	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	Hv	ČJL-3-1-05	V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	mluvený projev- dýchání, tvoření hlasu, výslovnost	ČJL-3-1-05p	Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.
1	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace		ČJL-3-1-06	Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	naslouchání - aktivní, praktické (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)	ČJL-3-1-06p	Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.
1	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	OSV	ČJL-3-1-06	Volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	mluvený projev - komunikační pravidla- oslovení, zahájení a ukončení dialogu, mimojazykové prostředky řeči - mimika, gesta, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)		
1	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	OSV, MEV	ČJL-3-1-01	Čte s porozuměním texty přiměřeného obsahu a náročnosti.	čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé)		
1	Čj	Literární výchova	kommunikace		ČJL-3-3-01	Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	základní literární pojmy - rozpočítadla, říkanky, hádanky, básně	ČJL-3-3-01p	Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně.

1	Čj	Literární výchova	komunikace			ČJL-3-3-03	Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších. Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	zážitkové čtení a naslouchání, poslech literárních textů	ČJL-3-3-02p	Při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost.
2	Čj	Jazyková výchova	učení se	OSV		ČJL-3-2-08	Odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	pravopis psaní velkých písmen	ČJL-3-2-01p	Rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy.
2	Čj	Jazyková výchova	komunikace			ČJL-3-2-06	Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	skladba - věta jednoduchá a souvětí	ČJL-3-2-01p	Rozlišuje slova.
2	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			ČJL-3-2-08	Odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách.	pravopis i / y po tvrdých a měkkých souhláskách		
2	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			ČJL-3-2-08	Píše správně a odůvodňuje skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. (mimo morfologický šev)	pravopis dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě		
2	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-3-2-08	Odůvodňuje a píše správně úřů ve slovech.	pravopis u, ú		
2	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-3-2-07	Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	skladba- věta		
2	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace			ČJL-3-1-04	Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	mluvený projev - základy techniky mluveného projevu	ČJL-3-1-04p	Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.
2	Čj	Komunikační a slohová výchova	učení se	OSV	Prv	ČJL-3-1-07	Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	mluvený projev, vyjadřování závislé na komunikační situaci		
2	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace	OSV		ČJL-3-1-03	Respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru.	mluvený projev - základní komunikační pravidla, komunikační žánr - pozdrav, oslovení, omluva, prosba		
2	Čj	Komunikační a slohová výchova	učení se			ČJL-3-1-09	Píše správně tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky. Kontroluje vlastní písemný projev.	písemný projev	ČJL-3-1-09p	Spojuje písmena a slabiky.
2	Čj	Komunikační a slohová výchova	učení se	OSV		ČJL-3-1-10	Píše věcně a formálně správně jednoduchá sdělení.	písemný projev- adresa, přání, blahopřání, pohlednice, dopis	ČJL-3-1-09p	Dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost.
2	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace			ČJL-3-1-02	Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	naslouchání, písemný projev		
2	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace		Vv	ČJL-3-1-11	Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	mluvený projev		

3	Čj	Literární výchova	řešení problému			ČJL-3-3-04	Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	základní literární pojmy: divadelní představení, herec, režisér		
3	Čj	Literární výchova	učení se	MEV		ČJL-3-3-03	Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	základní literární pojmy - báseň, pohádka, bajka		
3	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace			ČJL-3-1-01	Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	čtení- praktické čtení (čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)		
3	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace			ČJL-3-1-02	Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	naslouchání		
3	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	OSV		ČJL-3-1-03	Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	mluvený projev, telefonování		
3	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	OSV		ČJL-3-1-04	Vyslovuje pečlivě, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	mluvený projev		
3	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	OSV		ČJL-3-1-06	Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	mluvený projev		
3	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	OSV		ČJL-3-1-07	Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	mluvený projev - pozdrav, oslovení, omluva, oznámení, vypravování		
3	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	OSV, MEV		ČJL-3-1-10	Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	písemný projev - přehledný písemný projev, formální úprava textu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, pozvánka, oznámení, dopis, vzkaz, inzerát, zpráva, přihláška, dotazník, popis, vypravování)	ČJL-3-1-09 ČJL-3-1-10	Převádí slova z mluvené do psané podoby. Opíše a přepisuje krátké věty.
3	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace			ČJL-3-1-11	Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	mluvený projev - vypravování, dialog na základě obrazového materiálu		
4	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-5-2-06	Odlišuje větu jednoduchou a souvětí.	Skladba - věta jednoduchá a souvětí.	ČJL-5-2-06p	Dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postroje mluvčího.
4	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-5-2-05	Vyhledává základní skladební dvojici.	Skladba - základní skladební dvojice.		

2	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace	MEV		ČJL-3-1-01	Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	čtení - praktické čtení (čtení pozorné, plynulé), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, vzdělávací čtení)	ČJL-3-1-01p	Čte s porozuměním jednoduché texty.
2	Čj	Literární výchova	komunikace	OSV		ČJL-3-3-01	Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	základní literární pojmy - rým, verš, přirovnání		
2	Čj	Literární výchova	komunikace	OSV		ČJL-3-3-01 ČJL-3-3-02	Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	tvořivé činnosti s literárním textem- přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu		
2	Čj	Literární výchova	komunikace			ČJL-3-3-03	Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	základní literární pojmy, kniha, čtenář		
2	Čj	Literární výchova	komunikace	MEV		ČJL-3-3-04	Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynu učitele a podle svých schopností.	tvořivé činnosti s literárním textem - dramatizace, vlastní výtvarný doprovod		
3	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-3-2-01	Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova.	zvuková stránka jazyka - modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)		
3	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-3-2-02	Porovnává významy slov, slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená.	slovní zásoba a tvoření slov: slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma		
3	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-3-2-02	Vyhledává v textu slova příbuzná.	slovní zásoba a tvoření slov: stavba slova (kořen, část předponová, příponová, koncovka)		
3	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-3-2-04	Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	tvaroslovi- slovní druhy		
3	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-3-2-05	Užívá v mluveném projevu správně gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	tvaroslovi- tvary slov, pravopis - základy morfologického významu (koncovky podstatných a přídavných jmen měkkých a tvrdých)	ČJL-3-2-08p	Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech.
3	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-3-2-06	Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice	ČJL-3-2-01p	Rozlišuje věty.
3	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-3-2-08	Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech.	pravopis - základy syntaktického významu shoda přísudku s holým podmětem)		
3	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			ČJL-3-2-03	Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost.	tvaroslovi - slovní druhy		
3	Čj	Literární výchova	komunikace			ČJL-3-3-01	Čte a recituje zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	tvořivé činnosti s literárním textem		
3	Čj	Literární výchova	komunikace	MEV		ČJL-3-3-02	Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	zážitkové čtení a naslouchání, poslech literárních textů	ČJL-3-3-02p	Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací.

4	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-5-2-09	Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	Pravopis - základy syntaktických vztahů (shoda přísudku s holým podmětem)			
4	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			ČJL-5-2-01	Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	Slovní zásoba a tvoření slov - význam slov, slova a pojmy, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, homonyma, synonyma			
4	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-5-2-02	Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	Slovní zásoba a tvoření slov - stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)			
4	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-5-2-08	Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	Pravopis - lexikální	ČJL-5-2-08p		Rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky, seřadí slova podle abecedy.
4	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-5-2-03	Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	Tvarosloví - slovní druhy (mluvnické kategorie podstatných jmen - pád, číslo, rod a vzor a sloves - osoba, číslo, čas). Pravopis - základy morfologického (koncovky podstatných jmen)	ČJL-5-2-03p		Pozná podstatná jména.
4	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace	OSV		ČJL-5-1-05	Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	Mluvený projev - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování).	ČJL-5-1-05p		Má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování.
4	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace	MEV, O SV	Vv nebo Pč	ČJL-5-1-09	Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	Pisemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, zpráva, pozvánka, vzkaz, inzerát vypravování.	ČJL-5-1-09p		Opisuje a přepisuje jednoduché texty. Píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy. Ovládá hůlkové písmo.
5	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace			ČJL-5-1-01	Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu a nahlas.	Čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu).			
4	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace			ČJL-5-1-03	Posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení.	Naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné (pozorné a soustředěné)			
4	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace			ČJL-5-1-08	Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost.	Mluvený projev - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva.			

4	Čj	Literární výchova	komunikace			Vyjadřuje své dojmy z četby.	ČJL-5-3-01	Poslech literárních textů; zázitkové čtení a naslouchání.		
4	Čj	Literární výchova	občan	MEV		Volně reprodukuje text podle svých schopností.	ČJL-5-3-02	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přetčeného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod.	ČJL-5-3-02p	Čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy.
4	Čj	Literární výchova	občan			Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	ČJL-5-3-03	Literární druhy (próza, poezie) a populárně-naučné texty.		
4	Čj	Literární výchova	učení se			Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	ČJL-5-3-04	základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, básník.	ČJL-5-3-04p	Rozlišuje prózu a verše. Rozlišuje pohádkové prostředí od reálného.
5	Čj	Jazyková výchova	učení se			Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	ČJL-5-2-03	Tvaroslovi - slovní druhy, tvary slov (mluvnické kategorie podstatných jmen - pád, číslo, rod a vzor a sloves - osoba, číslo, čas a způsob). Pravopis - základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných tvrdých a měkkých, časování sloves).	ČJL-5-2-03p	Pozná podstatná jména a slovesa.
5	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			Odlisuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí.	ČJL-5-2-06	Skladba - věta jednoduchá a souvětí.		
5	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	ČJL-5-2-07	Skladba - věta jednoduchá a souvětí.		
5	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	ČJL-5-2-04	Pravopis - lexikální, morfologický a syntaktický. Zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	ČJL-5-2-08p	Správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-ťe-ně-bě-pě-vě-mě. Správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky.
5	Čj	Jazyková výchova	komunikace			Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	ČJL-5-2-05	Pravopis - syntaktický (shoda přísudku s holým podmětem)		
5	Čj	Literární výchova	komunikace			Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	ČJL-5-3-01	Poslech literárních textů; zázitkové čtení a naslouchání.	ČJL-5-3-02p	Určí v přetčeném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti.
5	Čj	Literární výchova	komunikace	OSV, MEV	Vv	Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	ČJL-5-3-02	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přetčeného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod.	ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p	Dramatizuje jednoduchý příběh. Vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek.

5	Čj	Literární výchova	komunikace	MEV		ČJL-5-3-03	Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	Literární druhy (proza, poezie) a populárně-naučné texty.		
5	Čj	Literární výchova	komunikace			ČJL-5-3-04	Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	základní literární pojmy - literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým,	ČJL-5-3-04p	Ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu.
5	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace	OSV		ČJL-5-1-02	Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk a podstatné informace zaznamenává.	Pisemný projev - zpráva, oznámení, inzerát a jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník)		
5	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace			ČJL-5-1-08	Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	Mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu).		
5	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace			ČJL-5-1-09	Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	Pisemný projev - žánry písemného projevu: pozdrav z prázdnin, omluvenka, oznámení, dopis, popis, vypravování	ČJL-5-1-09p	Popíše jednoduché předměty, činnosti a děje. Píše správně a přehledně jednoduchá sdělení.
5	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace	OSV,M EV	Vv nebo PČ	ČJL-5-1-06	Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.	Pisemný projev - technika psaní (přehledný písemný projev, formální úprava textu; žánry písemného projevu: reklama, plakát		
5	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikac			ČJL-5-1-04	Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	Čtení - věcné čtení (čtení jako zdroj informací)		
5	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace			ČJL-5-1-03	Posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení.	Čtení - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova). Naslouchání - věcné naslouchání (aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).	ČJL-5-1-09p	Tvoří otázky a odpovídá na ně.
5	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace	OSV,M EV	Vv	ČJL-5-1-10	Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti.	Mluvený projev - vypravování.	ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p	Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích.
5	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace			ČJL-5-1-7	Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	Mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci, mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta).	ČJL-5-1-7p	V mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči.
6	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-9-2-08	Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu.	Obecné poučení o jazyce - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky)	ČJL-9-2-04P, ČJL-9-2-05P	Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.

6	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-9-2-03	Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami.	Obecné poučení o jazyce - jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, jazykové příručky)	ČJL-9-2-03p	Orientuje se v pravidlech českého pravopisu.
6	Čj	Jazyková výchova	komunikace			ČJL-9-2-01	Spisovně vyslovuje česká slova.	Zvuková podoba jazyka - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování).		
6	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			ČJL-9-2-07	V písemném projevu přiměřeně zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfológický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí přiměřené věku.	Pravopis - lexikální, morfológický, syntaktický.	ČJL-9-2-07p	Ovládá pravopis vyjmenovaných slov.
6	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			ČJL-9-2-04	Správně tvoří slovní druhy.	Tvarosloví - ohebné slovní druhy.	ČJL-9-2-04p	Pozná a určí slovní druhy.
6	Čj	Jazyková výchova	učení se	OSV		ČJL-9-2-04	Tvoří spisovné tvary slov a vědomě, přiměřeně ročníku, jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Tvarosloví - mluvnické významy a tvary slov.	ČJL-9-2-04p	Skloňuje podstatná jména.
6	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			ČJL-9-2-06	Rozlišuje přiměřené ročníku významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	Skladba - stavba věty a rozvíjející větné členy, přímá a nepřímá řeč.	ČJL-9-2-06p	Rozezná větu jednoduchou od souvětí.
6	Čj	Literární výchova	občan	MEV		ČJL-9-3-09	Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Zdroje informací, typy katalogů.	ČJL-9-3-09p	Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury.
6	Čj	Literární výchova	řešení problému	MEV		ČJL-9-3-03	Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby.	Způsoby interpretace literárních a jiných děl	ČJL-9-3-03p	Ústně formuluje dojmy z četby.
6	Čj	Literární výchova	řešení problému			ČJL-9-3-01	Uceleně reprodukuje přečtený text.	Tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, interpretace literárního textu, vlastní vytváření doprovod k literárním textům.		
6	Čj	Literární výchova	řešení problému	VES	D	ČJL-9-3-06	Rozlišuje základní literární druhy a žánry.	Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické a epické.	ČJL-9-3-06p	Rozezná základní literární druhy a žánry.
6	Čj	Literární výchova	učení se	MEV		ČJL-9-3-01	Recituje a interpretuje básně.	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů.		
6	Čj	Literární výchova	řešení problému			ČJL-9-3-04	Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	Tvořivé činnosti s literárním textem - vytváření vlastních textů.		
6	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace	OSV		ČJL-9-1-04	Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	Mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace - rozhovor)	ČJL-9-1-04p	Komunikuje v běžných situacích.
6	Čj	Komunikační a slohová výchova	řešení problému			ČJL-9-1-03	Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	Naslouchání - kritické (komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu).		

6	Čj	Komunikační a slohová výchova	komunikace	MEV	ČJL-9-1-10	Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	Pisemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu o základních slohových postupech a žánrech vlastní tvořivé psaní (soukromý a úřední dopis, objednávka, pozvánka, zpráva, oznámení, inzerát, popis, vypravování).	ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p	Popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy.
6	Čj	Komunikační a slohová výchova	řešení problému		ČJL-9-1-08	Využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výpisky z přečteného textu.	Čtení - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, vyhledávací) Pisemný projev - výpisky	ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p	Čte plynule s porozuměním.
7	Čj	Jazyková výchova	učení se		ČJL-9-2-04	Správně tvoří slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě lich používá ve vhodné komunikační situaci (přiměřeně věku).	Tvarosloví - neohébné slovní druhy, slovesný rod, skloňování jména jež.	ČJL-9-2-04p	Skloňuje přidavná jména.
7	Čj	Jazyková výchova	učení se		ČJL-9-2-07	V písemném projevu přiměřeně zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí přiměřeně věku.	Pravopis - lexikální, morfologický, slovoslovný a syntaktický.	ČJL-9-2-07p	Zvládá pravopis podle shody přísudky s podmětem.
7	Čj	Jazyková výchova	řešení problému		ČJL-9-2-02	Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov.	Slovní zásoba a tvoření slov - význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov.		
7	Čj	Jazyková výchova	řešení problému		ČJL-9-2-02	Rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frázemích.	Slovní zásoba a tvoření slov - význam slova, přenesená pojmenování, frázemy.		
7	Čj	Jazyková výchova	řešení problému		ČJL-9-2-06	Rozpozná podmět a přísudek i ve složitějších případech, rozliší větu jednoduchou a dvojčlennou.	Skladba - stavba věty, věta jednoduchá a dvojčlenná.	ČJL-9-2-06p	Rozpozná větu jednoduchou od souvětí, rozpozná jednoduchý podmět a přísudek.
7	Čj	Jazyková výchova	učení se		ČJL-9-2-06	Rozlišuje (přiměřeně věku) významové vztahy gramatických jednotek v souvětí.	Skladba - pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí.		
7	Čj	Literární výchova	občan	MEV	ČJL-9-3-09	Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Doporučená literatura.		
7	Čj	Literární výchova	řešení problému	MEV	ČJL-9-3-03	Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení.	Tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu.	ČJL-9-3-03p	Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení.
7	Čj	Literární výchova	učení se		ČJL-9-3-06	Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci.	Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické a epické.	ČJL-9-3-06p	Rozpozná základní literární druhy a žánry.
7	Čj	Literární výchova	učení se	OSV	ČJL-9-3-01	Recituje a interpretuje básně.	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů.		
7	Čj	Literární výchova	řešení problému		ČJL-9-3-01	Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla (přiměřeně věku).	Tvořivé činnosti s literárním textem - záznam a reprodukce hlavních myšlenek, dramatizace.	ČJL-9-3-01p	Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku.

7	Čj	Literární výchova	učení se			ČJL-9-3-01	Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla (přiměřeného věku).	Základy literární teorie a historie - jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky, poezie: rým, rytmus); vybraná literární díla a jejich představitelé od starověku po baroko.		
7	Čj	Komunikační a slohová výchova	řešení problému		Vt	ČJL-9-1-10	Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	Písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu o základních slohových postupech a žánrech vlastní tvořivé psaní (vypravování, popis, charakteristika, líčení, životopis, výťah, žádost).	ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p	Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postupy; vypráví podle předem připravené osnovy.
7	Čj	Komunikační a slohová výchova	řešení problému			ČJL-9-1-05	Odlíší spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	Písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: žádost, strukturovaný životopis, charakteristika, subjektivně zabarvený popis).	ČJL-9-1-05p	V komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.
7	Čj	Komunikační a slohová výchova	řešení problému			ČJL-9-1-08	Využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výťah z přečteného textu.	Čtení - praktické čtení (pozorné, příměřené rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací).		
7	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	OSV		ČJL-9-1-06	V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	Mluvený projev - zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek.		
7	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace			ČJL-9-1-02	Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	Naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení).		
8	Čj	Jazyková výchova	kommunikace			ČJL-9-2-01	Vyslovuje spisovně česká a běžně užívaná cizí slova.	Zvuková podoba jazyka - zásady spisovné výslovnosti.		
8	Čj	Jazyková výchova	učení se		Z	ČJL-9-2-08	Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	Obecné poučení o jazyce - skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny.	ČJL-9-2-05P	Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.
8	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			ČJL-9-2-02	Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby.	Slovní zásoba a tvoření slov - slova přejatá.		

8	Čj	Jazyková výchova	řešení problému, komunikace			ČJL-9-2-04	Správně tvoří slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci (přiměřené věku).	Tvaroslovní - některé nepravdivosti ve skloňování pod. jmen, sloň. obec, jmen přejatých a cizích vlast. jmen., slovesný vid.	ČJL-9-2-04p	Pozná osobní zájmena.
8	Čj	Jazyková výchova	řešení problému			ČJL-9-2-06	Zvládá v písemném projevu pravopis syntaktický ve větě jednoduché, v souvětí podřadném, souřadném a u souřadné spojených vedlejších vět.	Skladba - druhy přívlasků; několikanásobné vět členy, větné členy v přístavkovém vztahu; souvětí podřadné; souřadné spojené věty vedlejší; souvětí souřadné.	ČJL-9-2-06p	Rozpozná větu jednoduchou od souvětí, rozpozná jednoduchý podmět a přísudek.
8	Čj	Literární výchova	řešení problému		Cj	ČJL-9-3-03	Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	Způsoby interpretace literárních a jiných děl	ČJL-9-3-03p	Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení.
8	Čj	Literární výchova	učení se, řešení problému	MEV	Vv, Hv	ČJL-9-3-01	Recituje a interpretuje básně, napíše básně.	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů a vytváření vlastních textů.	ČJL-9-3-09p	Má pozitivní vztah k literatuře.
8	Čj	Literární výchova	řešení problému		D, Vv, Hv, Vt	ČJL-9-3-07	Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.	Literární druhy a žánry - žánry lyrické, epické a dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitele. Základy literární teorie a historie - vybraná díla a jejich představitelé od osvicenství po meziválečnou literaturu 20. století.		
8	Čj	Komunikační a slohová výchova	řešení problému	OSV	D, Voz, Vv	ČJL-9-1-10	Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	Písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu o základních slohových postupech a žánrech vlastní tvořivé psaní (charakteristika literární postavy, subjektivně zabarvený popis, úvaha, výťah, výklad, referát).	ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p	S vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma.
8	Čj	Komunikační a slohová výchova	řešení problému	ENV		ČJL-9-1-08	Využívá základy studijního čtení - formuluje hlavní myšlenky v textu, vytvoří otázky a stručné poznámky.	Čtení - věcné (studijní jako zdroj informací, vyhledávací). Písemný projev - komunikační žánry: výťah, výklad		

8	Čj	Komunikační a slohová výchova	řešení problému			ČJL-9-1-08	Využívá základy studijního čtení - samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	Čtení - věcné (studijní jako zdroj informací, vyhledávací). Naslouchání - věcné, kritické (zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové). Mluvený projev - zásady kultivovaného projevu; komunikační žánr: referát		
8	Čj	Komunikační a slohová výchova	řešení problému	VDO	Voz	ČJL-9-1-09	Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	Pisemný projev - komunikační žánry: úvaha		
9	Čj	Jazyková výchova	kommunikace, občan	VES		ČJL-9-2-08	Rozlišuje útvary českého jazyka a využívá jich adekvátně v daných situacích.	Obecné poučení o jazyce - skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové).		
9	Čj	Jazyková výchova	kommunikace, občan			ČJL-9-2-01	Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	Zvuková stránka jazyka - výslovnost slov přejatých a zásady modulace souvislé řeči.		
9	Čj	Jazyková výchova	kommunikace, občan			ČJL-9-2-02	Dovede využít poznatků o stavbě slova v oblasti pravopisné.	Slovní zásoba a tvoření slov - stavba slova, tvoření slov a pravopis s tím související.	ČJL-9-2-07P	Správně píše slova s předponami a předložkami.
9	Čj	Jazyková výchova	kommunikace	OSV		ČJL-9-2-02	Rozlišuje slova podle významu, vhodně využívá synonymní výrazy a odborné názvy.	Slovní zásoba a tvoření slov - význam slova, odborné názvy.		
9	Čj	Jazyková výchova	učení se	OSV		ČJL-9-2-05	Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	Tvarosloví - dokončení učiva; Pravopis - dokončení učiva, Skladba - dokončení učiva	ČJL-9-2-04p	Časuje slovesa.
9	Čj	Jazyková výchova	kommunikace			ČJL-9-2-06	Správně zvládá interpunkci ve větě jednoduché a souvětí.	Skladba - větná interpunkce.		
9	Čj	Jazyková výchova	učení se			ČJL-9-2-06	Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	Skladba - výpověď a věta, stavba textu, souvětí a pořádek slov ve větě, vsuvka.		
9	Čj	Literární výchova	kommunikace	MEV		ČJL-9-3-05	Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	Základy literární teorie a historie - literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry).		
9	Čj	Literární výchova	řešení problému			ČJL-9-3-02	Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námet a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu) a jazyk literárního díla (volný verš).		
9	Čj	Literární výchova	řešení problému	OSV, MUV	D	ČJL-9-3-08	Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	Základy literární teorie a historie - vybraná literární díla a jejich představitelé od roku 1945 po současnost. Způsoby interpretace literárních a jiných děl.	ČJL-9-3-09p	Má pozitivní vztah k literatuře.

9	Čj	Literární výchova	řešení problému		Vv, D	ČJL-9-3-06	Uvede výrazné představitelé základních literárních druhů a žánrů.	Literární druhy a žánry - typické žánry a jejich představitelé od roku 1945 po		
9	Čj	Literární výchova	učení se	MEV	Hv, Vt	ČJL-9-3-01	Recituje a interpretuje básně.	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů a reprodukce vlastních literárních prací.		
9	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace	MEV		ČJL-9-1-10	Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	Písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu o základních slohových postupech a žánrech vlastní tvořivé psaní.	ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p	S vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma.
9	Čj	Komunikační a slohová výchova	učení se	ENV		ČJL-9-1-08	Využívá základy studijního čtení - formuluje hlavní myšlenky v textu, vytvoří otázky a stručné poznámky.	Čtení - věcné (studijní jako zdroj informací, vyhledávací). Písemný projev - komunikační žánry: výtah, výklad		
9	Čj	Komunikační a slohová výchova	občan, komunikace	MUV, OSV	Voz, Vv	ČJL-9-1-07	Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	Mluvený projev - připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, diskuse, proslov, teze.		
9	Čj	Komunikační a slohová výchova	učení se		Voz	ČJL-9-1-03	Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	Čtení - kritické (analytické, hodnotící); Naslouchání - kritické (manipulativní působení projevu); publicistické útvary.		
9	Čj	Komunikační a slohová výchova	kommunikace			ČJL-9-1-01	Odišluje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji.	Čtení - kritické (analytické, hodnotící), prožitkové.	ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p	Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text.

PRVNÍ CIZÍ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Jazykové vzdělání vytváří předpoklad pro multikulturní komunikaci v rámci Evropy i světa. Díky jazykovým kompetencím žáci překonávají možné komunikační bariéry mezi lidmi z jiných zemí, poznávají odlišné kulturní tradice a chápou potřebu tolerance a mezinárodního porozumění. Samostatný vyučovací předmět Anglický jazyk vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a ze vzdělávacího oboru 1. cizí jazyk v RVP ZV. Žáci dosáhnou úrovně A2 podle SERR (Společný evropský referenční rámec).

Časové vymezení

Cizí jazyk je vyučován v 1. a 2. ročníku napříč všemi předměty, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně, ve 4. – 5. ročníku – 4 hodiny týdně, v 6. – 9. ročníku - 3 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk využívá jazykové učebny, počítačové učebny a učebnu s interaktivní tabulí. Učebny jsou vybavené odpovídajícím materiálním vybavením.

Třídy se na výuku dělí na vnitřně diferencované jazykové skupiny. Žákům je umožněn přechod z nejazykové skupiny do jazykové a opačně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty osvojované v Anglickém jazyce tvoří nedílné východisko pro vnímání a osvojování kompetencí. Žáci se učí vyhledávat a třídit informace, formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, naslouchat promluvám druhých. Získané poznatky posuzují a formulují závěry. Obhajují svá rozhodnutí a diskutují o možnosti řešení. Dokáží získané poznatky využít v praktickém životě. Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků. Učí se vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni porozumět se a porozumět čtenému. Cílem je získání zájmu o cizí jazyk, utvoření pozitivního vztahu k tomuto předmětu a poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti.

Realizace předmětu

Anglický jazyk se realizuje nejen v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty, se kterými integruje některá související témata (Český jazyk a literatura, Zeměpis, Dějepis, Přírodopis, Výtvarná výchova), ale i pomocí metody CLIL a bilingvního vyučování. Naše škola tedy podporuje výuku Anglického jazyka i integrací výuky angličtiny a dalšího vyučovacího předmětu, a to od 1. ročníku ZŠ. Tato inovativní metoda zpestřuje výuku, žáci získávají znalosti, které aplikují, což vede ke zvýšení kvality studia cizích jazyků a zájmu o jazykové vzdělávání. V samotných hodinách Anglického jazyka ve školní praxi se nabízí uplatnění mnoha dalších metod a forem výuky. Kromě frontální výuky se uplatňují kooperační formy výuky: práce ve dvojicích, skupinová (týmová výuka). Žáci se učí spolupracovat, komunikovat, vytvářet postoj k jiným lidem, kladný postoj ke vzdělávání na základě úspěchů. V průběhu školního roku se žáci zúčastňují soutěží, vedou osobní portfolia, nejazykový i jazykový směr vytváří třídní projekty. Při výuce žáci pracují s obrázky,

učebnicovými tituly, pracovními sešity a listy, časopisem, encyklopediemi, slovníky, videem, DVD, výukovými programy, interaktivní tabulí, galerií notebook, internetem a dalšími zdroji. Na výuku v běžných hodinách navazují akce vztahující se k předmětu – např. e-Twinning, kontakty s rodilými mluvčími, výstavy, divadelní představení a žáci se mohou zúčastnit zájezdů.

Zařazení průřezových témat

V rámci předmětu Anglický jazyk jsou zařazena tato průřezová témata – Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova v evropských souvislostech, a Osobnostně sociální výchova.

Práce s integrovanými žáky a mimořádně nadanými

V rámci vyučovaného předmětu postupují vyučující podle IVP a uplatňují individuální přístup k žákům se specifickými poruchami, řídí se doporučeními pedagogicko-psychologických poraden. Nadaným žákům plně umožňují využívat jejich schopnosti a zapojují je do náročnějších úkolů. Na 2. stupni mají žáci možnost navštěvovat volitelný předmět Konverzace v CJ.

Jazyk a jazyková komunikace - Anglický jazyk

Ročník	Předmět	Škola předmět	Klíčová kompetence	Průřezová témata	MP - vazby	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chruštinova	Učivo	Kód výstupu LMP	Minimální výstupy ZŠ Chruštinova
1	AJ	řečové dovednosti	učení se		Vv	CJ - 3 - 1 - 02	Zopakuje a použije slova, se kterými se v průběhu výuky setkal.	základní barvy (5)	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
1	AJ	řečové dovednosti	učení se		M	CJ - 3 - 1 - 02	Zopakuje a použije slova, se kterými se v průběhu výuky setkal.	čísllice 1 až 10	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
1	AJ	řečové dovednosti	učení se		Prv, Vv	CJ - 3 - 1 - 02	Zopakuje a použije slova, se kterými se v průběhu výuky setkal.	jídlo - ovoce (5)	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
1	AJ	řečové dovednosti	občan		Čj	CJ - 3 - 1 - 01	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	pozdravy, představování se	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
1	AJ	řečové dovednosti	občan		Prv	CJ - 3 - 1 - 01	Zopakuje a použije slova, se kterými se v průběhu výuky setkal.	rodina - matka, otec, sestra, bratr	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
1	AJ	řečové dovednosti	učení se		Čj	CJ - 3 - 1 - 02	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	sloveso být - já jsem	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
1	AJ	řečové dovednosti	učení se		Čj	CJ - 3 - 1 - 02	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	mit - já mám	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
2	AJ	řečové dovednosti	učení se		Prv	CJ - 3 - 1 - 01	Zopakuje a použije slova, se kterými se v průběhu výuky setkal.	lidské tělo	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
2	AJ	řečové dovednosti	učení se		Prv	CJ - 3 - 1 - 01	Zopakuje a použije slova, se kterými se v průběhu výuky setkal.	zvířata (5)	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
2	AJ	řečové dovednosti	učení se		Prv	CJ - 3 - 1 - 01	Zopakuje a použije slova, se kterými se v průběhu výuky setkal.	školní potřeby (5)	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
2	AJ	řečové dovednosti	občan		Prv	CJ - 3 - 1 - 01	Zopakuje a použije slova, se kterými se v průběhu výuky setkal.	rodina (babička, dědeček)	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
2	AJ	řečové dovednosti	kommunikace		Čj	CJ - 3 - 1 - 03	Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.	sloveso být - já jsem; on, ona je	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
2	AJ	řečové dovednosti	učení se		Prv, Vv	CJ - 3 - 1 - 02	Zopakuje a použije slova, se kterými se v průběhu výuky setkal.	jídlo - zelenina (5)	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
3	AJ	řečové dovednosti	kommunikace	OSV	Čj	CJ - 3 - 1 - 01	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně.	pozdravy, představování se	CJ - 3 - 1 - 01p	Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.
3	AJ	řečové dovednosti	učení se		M	CJ - 3 - 1 - 02	Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	počítání 1-12	CJ - 3 - 1 - 01p	Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.
3	AJ	řečové dovednosti	učení se		Prv	CJ - 3 - 1 - 05	Přidání mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	dny v týdnu	CJ - 3 - 1 - 01p	Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.

3	AJ	řečové dovednosti	učení se		Prv	CJ - 3 - 1 - 06	Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.	lidské tělo	CJ - 3 - 1 - 01p	Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.
3	AJ	řečové dovednosti	kommunikace		Čj	CJ - 3 - 1 - 03	Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.	sloveso být - já jsem; on, ona je	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
3	AJ	řečové dovednosti	kommunikace			CJ - 3 - 1 - 04	Rozumí obsahu jednoduchého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu.	mít - já mám; on, ona má	CJ - 3 - 1 - 01p	Seznamuje se se zvukovou podobou cizího jazyka.
4	AJ	poslech s porozuměním	kommunikace			CJ - 5 - 1 - 01	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou zdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	základní slovní zásoba a slovní spojení spojené s úkony během vyučovací hodiny, dopravní prostředky	CJ - 5 - 1 - 01p	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou zdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.
4	AJ	poslech s porozuměním	učení se			CJ - 5 - 1 - 02	Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášena pomalu a zřetelně a týkající se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	základní slovesa, nákupy	CJ - 5 - 1 - 02p	Učí se porozumět slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkává.
4	AJ	mluvení	kommunikace			CJ - 5 - 2 - 01	Se zapojují do jednoduchých rozhovorů.	základní slovesa + modální sloveso, sloveso can - otázka, zápor	CJ - 5 - 2 - 01p	Pozdraví a poděkuje.
4	AJ	čtení s porozuměním	řešení problému			CJ - 5 - 3 - 01	Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům.	domov, bydliště; there is, there are	CJ - 5 - 2 - 02p	Učí se rozumět slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkává (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
4	AJ	čtení s porozuměním	učení se			CJ - 5 - 3 - 02	Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	části těla, oblekání; I have + zápor, otázka	CJ - 5 - 2 - 02p	Rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkává (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
4	AJ	mluvení	učení se	VES		CJ - 5 - 1 - 03	Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	volný čas, kalendářní rok	CJ - 5 - 01 - 02p	Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkává (zejména má-li k dispozici vizuální oporu), rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování.
5	Aj	řečové dovednosti	kommunikace			CJ - 5 - 1 - 03	Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	příroda a počasí	CJ - 5 - 01 - 02p	Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkává (zejména má-li k dispozici vizuální oporu), rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování.
5	AJ	řečové dovednosti	kommunikace	VES, OSV		CJ - 5 - 2 - 02	Sdílejí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat.	rodina, slovní zásoba	CJ - 5 - 2 - 02p	Sdílejí své jméno a věk.

5	AJ	mluvení	kommunikace	VES		CJ - 5 - 2 - 03	Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a podobné otázky pokládá.	povolání, přítomný prostý a průběhový čas	CJ - 5 - 2 - 03p	Vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu).
5	AJ	mluvení	kommunikace	VES		CJ - 5 - 2 - 02	Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat.	fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	CJ - 5 - 2 - 03p	Vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu).
5	AJ	psaní	řešení	OSV		CJ - 5 - 4 - 02	Vyplní osobní údaje do formuláře.	osobní informace		Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka.
6	Aj	mluvení	kommunikace	MUV		CJ - 9 - 2 - 02	Mluví o kamarádech, škole.	Téma: Škola. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 1 - 02p	Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby.
6	Aj	mluvení	učení se			CJ - 9 - 2 - 02	Mluví o svém volném čase.	Téma: Volný čas, dovolená, kultura, sport. Mluvnice - rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance)	CJ - 9 - 2 - 01p	Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby.
6	Aj	čtení s porozuměním	řešení problému		Vt	CJ - 9 - 3 - 02	Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	Téma: Povolání Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance)	CJ - 9 - 3 - 01p	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
6	Aj	čtení s porozuměním	kommunikace	OSV		CJ - 9 - 3 - 02	Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	Téma: Kultura - nakupování, obchody, ceny Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance)	CJ - 9 - 3 - 01p	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
6	Aj	čtení s porozuměním	řešení problému			CJ - 9 - 3 - 02	Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	Téma: Kultura - svátky a oslavy (Vánoce a Velikonoce).	CJ - 9 - 3 - 01p	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
6	Aj	poslech s porozuměním	řešení problému			CJ - 9 - 1 - 02	Rozumí obsahu jednoduché a zřetelné vyslované promluvy, či konverzace, která se týká osvojených témat.	Téma: Domov. Mluvnice: Vazba There is/are, rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance)	CJ - 9 - 1 - 01p	Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů.
6	Aj	čtení s porozuměním	učení se	VES	Z	CJ - 9 - 3 - 01	Vyhledává požadované informace v autentických materiálech.	Téma: Cestování, kultura - prázdniny Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance)	CJ - 9 - 3 - 01p	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).

7	Aj	psaní	učení se	OSV		CJ - 9 - 4 - 01	Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Téma: Moje rodina. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 4 - 03p	Reaguje na jednoduché písemné sdělení, která se týkají jeho osoby.
7	Aj	mluvení	učení se	OSV		CJ - 9 - 2 - 02	Mluví o svém domově, bydění, pokoji.	Téma: Domov a bydění. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 2 - 01p	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho osoby.
7	Aj	psaní	řešení problému			CJ - 9 - 4 - 02	Napiše jednoduchý text - jídelníček.	Téma: Jídlo, zdraví Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 4 - 03p	Reaguje na jednoduché písemné sdělení, která se týkají jeho osoby.
7	Aj	poslech s porozuměním	kommunikace	OSV		CJ - 9 - 1 - 02	Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy, či konverzace, která se týká osvojoovaných témat.	Téma: Počasí. Roční období, dny a měsíce. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 1 - 02p	Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby.
7	Aj	mluvení	učení se	ENV		CJ - 9 - 2 - 02	Mluví o prázdninách.	Téma: Cestování - Prázdniny. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance)	CJ - 9 - 2 - 01p	Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby.
7	Aj	psaní	učení se			CJ - 9 - 4 - 03	Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Téma: Kultura - svátky u nás a ve VB (Velikonoce, Vánoce). Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 4 - 03p	Reaguje na jednoduché písemné sdělení, která se týkají jeho osoby.
7	Aj	mluvení	řešení problému	OSV		CJ - 9 - 2 - 02	Mluví o svém volném čase.	Téma: Volný čas a sport Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance)	CJ - 9 - 2 - 01p	Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho osoby.
7	Aj	poslech s porozuměním	aplikace			CJ - 9 - 1 - 01	Rozumí informacím v jednoduchých poslechoých textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Téma: Domov, město. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance elementárních chyb).	CJ - 9 - 1 - 01p	Rozumí základním informacím v krátkých poslechoých textech, které se týkají osvojených tematických okruhů.
8	Aj	poslech s porozuměním	kommunikace	OSV	Z	CJ - 9 - 1 - 02	Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy, či konverzace, která se týká osvojoovaných témat.	Téma: Kultura a cestování, počasí. Moderní technologie a média. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance elementárních chyb).	CJ - 9 - 1 - 02p	Rozumí jednoduchým otázkám týkající se jeho osoby.

8	Aj	psaní	učení se			CJ - 9 - 4 - 03	Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Téma: Společnost, kultura (oslava), stravovací návyky. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 4 - 03p	Reaguje na jednoduché písemné sdělení, která se týkají jeho osoby
8	Aj	psaní	komunikace	OSV		CJ - 9 - 4 - 02	Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Téma: Volný čas, cestování, kultura. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance)	CJ - 9 - 4 - 03p	Reaguje na jednoduché písemné sdělení, která se týkají jeho osoby.
8	Aj	čtení s porozuměním	komunikace			CJ - 9 - 3 - 01	Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	Téma: Volný čas, sport. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance elementárních chyb).	CJ - 9 - 3 - 01p	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
8	Aj	mluvení	řešení problému	OSV		CJ - 9 - 2 - 02	Mluví o výhodách a nevýhodách života ve městě a na vesnici.	Téma: Život na vesnici a ve městě (příroda). Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 2 - 01p	Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho osoby.
8	Aj	mluvení	komunikace			CJ - 9 - 2 - 03	Vypráví jednoduchý příběh, či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	Téma: Nákupy a móda. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance elementárních chyb).	CJ - 9 - 3 - 01p	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
8	Aj	poslech s porozuměním	řešení problému	MEV		CJ - 9 - 1 - 01	Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Realie zemí příslušných jazykových oblastí - Londýn.	CJ - 9 - 1 - 01p	Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů.
9	Aj	psaní	komunikace	MUV		CJ - 9 - 4 - 02	Napiše jednoduchý text o svých prázdninách a o volném čase.	Téma: Volný čas, Pocity a nálady. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance)	CJ - 9 - 2 - 01p	Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho osoby.
9	Aj	čtení s porozuměním	učení se	OSV		CJ - 9 - 3 - 02	Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Téma: Povolání. Sport a volný čas. Moderní technologie a média. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 3 - 01p	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
9	Aj	poslech s porozuměním	komunikace	OSV		CJ - 9 - 1 - 02	Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy, či konverzace, která se týká osvojovaných témat.	Téma: Společnost a její problémy, příroda a město. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 1 - 02p	Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby.

9	Aj	mluvení	učení se	MUV	CJ - 9 - 2 - 01	Zepřít se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.	Téma: Realie - Velké Británie. Cestování. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 2 - 01p	Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho osoby.
9	Aj	psaní	učení se		CJ - 9 - 4 - 02	Napiše jednoduchý text o svém životním stylu.	Téma: Zdravý životní styl. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance elementárních chyb).	CJ - 9 - 3 - 01p	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
9	Aj	poslech s porozuměním	řešení problému		CJ - 9 - 1 - 01	Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Téma: Cestování - realie USA. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (tolerance)	CJ - 9 - 1 - 01p	Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů.
9	Aj	mluvení	řešení problému		CJ - 9 - 2 - 03	Vypráví jednoduchý příběh, či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	Téma: Kultura - svátky a tradice v anglicky mluvících zemích. Mluvnice: rozvíjení používání gram. jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	CJ - 9 - 2 - 01p	Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho osoby.
9	Aj	mluvení	komunikace		CJ - 9 - 2 - 03	Vypráví jednoduchý příběh, či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk,	CJ - 9 - 2 - 01p	Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho osoby.
9	Aj	čtení s porozuměním	komunikace		CJ - 9 - 3 - 01	Vyhledává požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci, práce se slovníkem.	CJ - 9 - 3 - 01p	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).

DRUHÝ CIZÍ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Vzdělávací oblast předmětu cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností v daném jazyce. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základní školy. Vzdelání směřuje k dosažení úrovně A1 Společného evropského referenčního jazykového rámce a úzce souvisí se vzděláváním v mateřském jazyce. V 9. třídě mají žáci možnost Certifikát jazykové úrovně A1 Společného evropského referenčního jazykového rámce.

Časové vymezení

Další cizí jazyk – 3 hodiny týdně (6. – 9. ročník) - jazykový směr

Konverzace v cizím jazyce – 1 hodina týdně (7. – 9. ročník) - volitelný předmět

Další cizí jazyk – 2 hodiny týdně (7. – 9. ročník) - nejazykový směr

Konverzace v cizím jazyce – 1 hodina týdně (8. – 9. ročník) - jazykový směr, volitelný předmět

Třetí cizí jazyk – 2 hodiny týdně (8. – 9. ročník) - jazykový směr

Organizační vymezení

Třída je dělena na skupiny v rámci ročníku, maximální počet žáků ve skupině je 24. Vyučování probíhá v odborných a poloodborných učebnách cizích jazyků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem výuky je získávání zájmu o cizí jazyk a osvojení jazykových znalostí a dovedností předpokládané úrovně A1. Ve výuce cizího jazyka u žáků rozvíjíme systematicky kompetence k učení, řešení problémů, komunikace, tvořivost a spolupráce.

Dále získávání schopnosti číst a komunikovat podle předpokládané jazykové úrovně A1, poznávání kultury příslušné jazykové oblasti, vyhledávání základních zeměpisných údajů a informací o těchto zemích a formování vzájemného porozumění mezi národy.

Realizace předmětu

Výuka cizího jazyka probíhá především formou samostatné práce, práce ve dvojicích, práce ve skupinách a formou projektové výuky. Na výuku v běžných hodinách navazují akce vztahující se k předmětu, např. návštěvy divadelních představení, filmů, kontakty s rodilými mluvčími a mezinárodní spolupráce. Žáci se učí správně vyslovovat a psát v daném jazyce, poslouchat s porozuměním, číst a reprodukovat text /písemně i ústně/, včetně krátkých uměleckých textů, komunikovat v daných tématech. Jsou vedeni k samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k účelné práci se slovníkem, mluvnickými příručkami, encyklopediemi, apod. Ve výuce je využíváno počítačových programů, návodů, prospektů a inzerátů.

Během roku se žáci účastní různých soutěží v cizím jazyce, případně se zúčastní zájezdů nebo pobytů.

Zařazení průřezových témat

Ve vyučování jsou žáci vedeni ke kreativitě a komunikaci, poznávání lidí a sebe samotných, rozvíjení mezilidských vztahů. Vyučování probíhá v těsné návaznosti na Český jazyk, Zeměpis, Dějepis, Přírodopis, Hudební výchovu a Výtvarnou výchovu.

Realizují se části vzdělávacích průřezových témat Osobnostní a sociální výchovy, Multikulturní výchovy, Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchovy.

Práce s integrovanými a mimořádně nadanými žáky

V rámci výuky cizího jazyka je brán ohled na integrované i mimořádně nadané žáky, aby byly plně využity jejich možnosti a schopnosti při získávání jazykových vědomostí a dovedností. Žáci s SPU pracují podle IVP, mimořádně nadaní žáci mohou navštěvovat soutěže, konverzační jazykové kurzy nebo kroužky, či jazykové pobyty v zahraničí.

Jazyk a jazyková komunikace - Další cizí jazyk

Ročník	Předmět	Školka předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová témata	MP - vazby	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chrtukinova	Učivo Nj	Učivo Rj	Kód výstupu LMP	Minimální výstupy MLP ZŠ Chrtukinova
8	Další Cj	Mluvení	kommunikace	OSV		DCJ-9-2-01	Zapojí se do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného.	Představení se, pozdravy, poděkování, souhlas, nesouhlas	Představení se, pozdravy, oslovení, poděkování, souhlas, nesouhlas	DCJ-9-1-02p DCJ-9-2-01p	Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování, pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
8	Další Cj	Poslech s porozuměním	kommunikace			DCJ-9-1-01	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Fonetika, základní výslovnostní návyky, abeceda, zvuková a písemná podoba slova. Časování pravidelných sloves v čís. jed., osobní zájmena. Věta oznamovací a tázací	Základní výslovnostní návyky, základy o přízvuku (přízvukové a nepřívukové slabiky) intonace oznamovacích a tázacích vět	DCJ-9-1-01p	Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka, rozumí jednoduchým pokynům učitele
8	Další Cj	Mluvení Psaní	kommunikace	OSV		DCJ-9-2-02 DCJ-9-4-01	Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny. Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Já a moje rodina, adresa, formulář	Já a moje rodina. Adresa. Formulář	DCJ-9-2-02p DCJ-9-4-02p	Sdělí své jméno a věk, reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby
8	Další Cj	Mluvení	učení se		ČJ, M		Užívá základních gramatických struktur u číslovek základních a vybraných sloves. Jsou tolerovány elementární chyby, které nenanarušují smysl sdělení a porozumění.	Časování sloves sein a haben v přítomném čase, přívlastňovací zájmena mein, dein, sein a ihr, číslovky základní, zápor	Podstatná jména hodina a rok po číslovkách 2, 3, 4, 5. osobní zájmena (1. - 3. pád) číslovky 1 - 90, 100 - 900		
8	Další Cj	Mluvení	učení se		ČJ		Časuje vybraná slovesa v přítomném čase. Jsou tolerovány elementární chyby, které nenanarušují smysl sdělení a porozumění.	Časování pravidelných sloves	Časování sloves v přítomném čase (žít, znát, milovat, zvonit, být, učit, dívat se, pracovat a učit se)		
8	Další Cj	Poslech s porozuměním Mluvení	kommunikace			DCJ-9-1-02 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat,	Škola	Škola	DCJ-9-1-03p	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

8	Další Cj	Čtení s porozuměním	komunikace	VES	ČJ	DCJ-9-3-03	Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Tradice a zvyky - Vánoce a Nový rok, Německy mluvící země - základní informace.	Tradice a zvyky - Nový rok, Rusko		
8	Další Cj	Poslech s porozuměním Mluvení Psaní	komunikace	OSV		DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-02 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se volného času Sdílí a napíše jednoduchým	Volný čas a záliby, měsíce, roční období, zvířata	Volný čas a činnosti, zvířata	DCJ-9-1-03p	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
8	Další Cj	Mluvení	učení se				Používá ve větách číslovky řadové, zápor, vytvoří 4. pád podstatných jmen. Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.	Řadové číslovky; am v časových údajích, zápor kein, 4. pád podstatných jmen	Vazba уапекаться /интересоваться чем		
9	Další Cj	konverzace a gramatika	komunikace		Ov, Rv		K: vytvoří rozhovor v restauraci a v obchodě; popíše rozdíly mezi českou a německou kuchyní. Používá slovník. G: používá minulé čas (préteritum) ve větách.	K: Jídlo a pítí - česká a německá kuchyně. Návštěva restaurace. Nakupování. G: préteritum - minulé čas sloves slabých, pomocných (být, mít), modálních; vazba			
9	Další Cj	Mluvení	učení se				Používá základní gramatické struktury a typy vět, větnou vazbu ich möchte, vytvoří 3. pád podst. jmen, časuje vybraná nepravidelná slovesa, skládá podstatná jména a osobní zájmena. Jsou tolerovány element. chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.	Vazba ich möchte, 3. pád podst. jmen, předložky nach a in, časování vybraných neprav. Sloves	Podstatná jména počíselkách 2, 3, 4, přivlastňovací zájmena v 1. pádě osobní zájmena 1. - 4. pád slovesa se změnou kmenových souhlásek		
9	Další Cj	Čtení s porozuměním	komunikace			DCJ-9-3-02	Rozumí slovům a jednoduchým větám daných témat.	Nakupování, jídlo, oblékání, práce se slovníkem, slovní zásoba v komunikačních situacích	Nakupování, oblékání, jídlo práce se slovníkem, slovní zásoba v komunikačních situacích	DCJ-9-3-02p	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
9	Další Cj	Mluvení	učení se				Časuje vybraná slovesa, používá časových údajů. Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.	Časování sloves s odlučitelnou předponou, některých nepravid. a způsobových sloves, další přivlastňovací zájmena	Dotazník: RH, známky datum, dny v týdnu, hodiny, tvarosloví, vykání		

9	Další Cj	Mluvení Čtení s porozuměním	kommunikace	OSV		DCJ-9-3-01 DCJ-9-2-01	Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům a zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Časové údaje, orientace ve městě, dopravní prostředky, Infinitivní věty	Orientace ve městě dopravní prostředky Infinitivní věty	DCJ-9-3-02p	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
9	Další Cj	Mluvení	učení se		ČJ		Užívá minulý čas ve větách, tvoří množné číslo podst. Jmen. Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.	Množné číslo podstatných jmen	Kalendářní rok, roční období, měsíce, příroda		
9	Další Cj	Poslech s porozuměním Čtení s porozuměním Psaní	kommunikace	OSV		DCJ-9-1-03 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-02	Rozumí základním informacím v krátkých poslechovéch textech, rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci a napíše jednoduché texty	Bydlení, přírodaPopis domu, pokoje	Bydlení	DCJ-9-1-03p	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
9	Další Cj	Mluvení	učení se				Používá jednoduché místní předložkové vazby ve větách, tvoří minulý čas a zná záporná spojení. Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.	Předložkové vazby se 3., 3. a 4. pádem,	Substantiva: 1., 2. a 4. p. plurálu typ: магазин, портфель, школа		
9	Další Cj	Mluvení	kommunikace	OSV		DCJ-9-2-01	Zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Popis osob. Lidské tělo a jeho části, nemoci, vylučování bolesti.		DCJ-9-2-01p DCJ-9-2-02p	Pozdraví a poděkuje, sdělí své jméno a věk
9	Další Cj	Mluvení	učení se				Používá správně gramatické jevy ve větách. Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.	Sloveso "tun" ve spojení "weh tun", skládání osobních zájmen, rozkazovací způsob, préteritum sloves "sein" a "haben"	Substantiva: место, здание (singulár), 1. a 2. p. plurál vazba: после, по		

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Je předpokladem úspěšného pokračování ve studiu na středních školách a je nezbytná pro další rozvoj žáka.

Vzdělávací obsah této oblasti je realizován ve všech ročnících na 1. stupni a ve všech ročnících 2. stupně v předmětu Matematika.

Žáci si osvojují potřebné dovednosti různými formami činností. Učí se využívat prostředky výpočetní techniky (kalkulátory, výukové počítačové programy). K vyhledávání potřebných informací využívají internet a další pomůcky, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cíle vzdělávací oblasti vycházející z RVP

Ve vzdělávací oblasti se směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí naplňováním odporování těchto dovedností u žáků:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět matematika a její aplikace vychází z RVP a je vyučován jako samostatný předmět od 1. ročníku do 9. ročníku.

Výuka v předmětu matematika a její aplikace v 6. – 9. ročníku navazuje na učivo v 1. – 5. ročníku.

Časové vymezení

Hodinová dotace v 1. ročníku 4 hodiny týdně, ve 2. – 5. ročníku je 5 hodin týdně. Časová dotace předmětu na 2. stupni je v každém ročníku 4 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Obsah vzdělávacího oboru na 1. stupni - Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy – Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Předmět Matematika a její aplikace je v 1. - 5. ročníku vyučován v kmenové třídě. Obsah vzdělávacího oboru na 2. stupni je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s číslem a proměnnou, Geometrie v rovině a prostoru, Závislosti, vztahy a práce s daty, Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Předmět je úzce spjat s předměty Přírodověda na prvním stupni, Fyzika, Chemie, Výtvarná výchova, Informační a komunikační technologie na druhém stupni. Výuka 2. stupně probíhá částečně v odborných učebnách matematiky, rovněž je využívána učebna informatiky. Vyučující pracují s dostupnými pomůckami a s didaktickou technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na rozvíjení vědomostí a dovedností potřebné v praktickém životě, rozvoj představivosti, logiky, tvořivosti a schopnosti řešit problém, tzn. jsou rozvíjeny především kompetence k řešení problému, dále kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, popř. kompetence pracovní.

Realizace předmětu

Ve vyučovacím procesu jsou realizovány metody, které podporují spolupráci, tvořivost, samostatnost, schopnost řešit problémy, sebekontrolu, tzn. uplatňuje se zejména problémové vyučování, frontální výuka s demonstračními pomůckami – modely, dále skupinová výuka a práce s PC prostřednictvím výukových programů. Je využíván dialog, diskuse, počítačské soutěže, didaktické hry.

Zařazení průřezových témat

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Práce s integrovanými žáky a mimořádně nadanými

Pro integrované žáky je vypracován individuální vzdělávací plán, který preferuje individuální přístup k žákům se speciálními poruchami učení, a to vzhledem ke stupni a druhu poruchy. Děti s poruchou dyskalkulie pracují za vedení odborného speciálního pedagoga. Mimořádně nadaní žáci se zapojují do matematických soutěží v rámci tříd, školy, oblastí, např. Matematická olympiáda, Pythagoriáda, Klokán, v 6. až 9. ročníku si mohou žáci zvolit předmět Zábavná matematika a v 8. a 9. ročníku mohou zájemci navštěvovat volitelný předmět Seminář z matematiky.

Matematika a její aplikace

Ročník	Předmět	Šlozka předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová témata	MP - vazby	kód	Výstupy ZŠ Chručukinova	Učivo	Kód výstupu LMP	Minimální výstupy ZŠ Chručukinova
1	M	Číslo a početní operace	učení se			M-3-1-01	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	přirozená čísla	M-3-1-01p	Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
1	M	Číslo a početní operace	učení se			M-3-1-03	Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	zápis čísla v desítkové soustavě - číselná osa		
1	M	Číslo a početní operace	učení se			M-3-1-02	Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	M-3-1-02p	Čte, píše a používá číselnice v oboru do 20, numerace do 100. Zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat
1	M	Číslo a početní operace	učení se			M-3-1-04	Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	sčítá zpaměti přirozená čísla do 20	M-3-1-04p	sčítá a odčítá s užším názorem v oboru do 20
1	M	Číslo a početní operace	řešení problému	OSV	Prv	M-3-1-05	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	slovní úlohy	M-3-1-05p	Řeší jednoduché úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20.
1	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	učení se			M-3-2-03	Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel v oboru do 20.	zápis čísla v desítkové soustavě, závislosti a jejich vlastnosti	M-3-2-03p	Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20, zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahore, dole, vpředu, vzadu, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi.
1	M	Geometrie v rovině v prostoru	učení se		Pč	M-3-3-01	Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary, nachází v realitě jejich reprezentaci.	základní útvary v rovině - čtverec, obdélík, trojúhelník, kruh	M-3-3-01p	Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit. Rozezná přírůbek a úsečku, narysují a v, jak se označují
2	M	Číslo a početní operace	učení se			M-3-1-04	Násobí a dělí v oboru malé násobilky, provádí zpaměti jednoduché početní operace.	malá násobilka	M-3-1-04p	
2	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	řešení problému		Prv	M-3-2-02	Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	závislosti a jejich vlastnosti	M-3-2-02p	Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

2	M	Závislosti, vztahy a práce s daty	učení se			M-3-2-01	Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	závislosti a jejich vlastnosti - orientace v čase		
2	M	Geometrie v rovině v prostoru	řešení problému	Vv, Pč		M-3-3-02	Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	délka úsečky, jednotky délky	M-3-3-02p	Používá pravítko
3	M	Číslo a početní operace	řešení problému	OSV		M-3-1-05	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	slovní úlohy	M-3-1-05p	Řeší jednoduché úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20.
3	M	Geometrie v rovině v prostoru	řešení problému	Vv, Pč		M-3-3-03	Rozpozná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	základní útvary v rovině		
3	M	Číslo a početní operace	učení se			M-3-1-04	Násobí a dělí v oboru malé násobilky, provádí zpaměti jednoduché početní operace.	malá násobilka	M-3-1-04p	
3	M	Geometrie v rovině v prostoru	učení se	Pč		M-3-3-01	Rozpozná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary, nachází v realitě jejich reprezentaci.	základní útvary v rovině - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	M-3-3-01p	Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit. Rozpozná přímku a úsečku, narysuje a ví, jak se označují
4	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-1-02	Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	obor přirozených čísel	M-5-1-02p	Čte, píše a používá číselnice v oboru do 100, numerace do 100. i na číselné ose, numerace do 1000. Sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla. Zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100.
4	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-1-03	Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	přirozená čísla	M-5-1-03p	Zaokrouhluje čísla na desítky i na 100 s využitím ve slovních úlohách. Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100.
4	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-1-05	Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku.	model		
4	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-2-01	Vyhledává, sbírá a třídí data.	Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	M-5-2-01p	Vyhledá a rozřídí jednoduchá data (údaje, pojmy podle návodu)
4	M	Geometrie v rovině v prostoru	učení se			M-5-3-01	Narysuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	Základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník a mnohoúhelník	M-5-3-01p	Znázorní a narysuje a označí základní rovinné útvary.

4	M	Geometrie v rovině v prostoru	učení se			M-5-3-02	Sčítá a odčítá graficky úsečky. Určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	pisemné algoritmy početních operací	M-5-3-02p	Měří a porovnává délku úsečky. Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.
4	M	Geometrie v rovině v prostoru	učení se			M-5-3-03	Sestrojí rovnoběžky a kolmice		M-5-3-03p	Sestrojí rovnoběžky a kolmice
4	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-4-01	Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejich řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algorýtech školské matematiky.	slovní úlohy	M-5-4-01p	Řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejich řešení nemusí být závislé na matematických postupech.
5	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-1-01	Využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost, sčítání a násobení.	násobilka, vlastnosti početních operací s čísly		
5	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-1-04	Řeší a tvoří úlohy ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	pisemné algoritmy početních operací	M-5-1-04p	Zapiše a řeší jednotlivé slovní úlohy. Rozezná suda a lichá čísla. Používá kalkulačtor.
5	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-1-06	Porovná sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel.	vlastnosti početních operací s čísly, zlomky		
5	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-1-07	Přečte zápis desetinného čísla, vyznačuje na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty.	desetinná čísla a jejich znázornění na číselné ose		
5	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-1-08	Porozumí významu znaku " - " pro zápis celého záporného čísla, vyznačí záporné číslo na číselné ose.	početní operace		
5	M	Číslo a početní operace	učení se			M-5-2-02	Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády.	M-5-2-02p	Orientuje se a čte v jednoduché tabulce, určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích, provádí jednoduché převody délky, hmotnosti a času. Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi.
5	M	Geometrie v rovině v prostoru	řešení problému			M-5-3-04	Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	obvod a obsah obrazce		
5	M	Geometrie v rovině v prostoru	řešení problému			M-5-3-05	Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osové souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	osové souměrné útvary	M-5-3-05p	Určí osu souměrnosti překládáním papíru, pozná základní tělesa

6	M	aritmetika	řešení problému	F	M-9-1-01	Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel.	operace s desetinnými čísly	M-9-1-01p	Písemně sčítá, odčítá. Násobí a dělí vícečísle čísla, dělí se zbytkem. Pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vzájemného zlomu část (zlomek, desetinné číslo, procento). Čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace.
6	M	aritmetika	učení se		M-9-1-02	Zaokrouhuje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor.	desetinná čísla	M-9-1-02p	Provádí odhad výsledků, zaokrouhuje čísla. Píše čte porovnává a zaokrouhuje čísla v oboru do 1 000 000.
6	M	geometrie	řešení problému	Z	M-9-3-03	Určí velikost úhlu měření a výpočtem.	početní operace s velikostmi úhlů	M-9-3-03p	Vyznačuje, rysuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce.
6	M	aritmetika	řešení problému		M-9-1-03	Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel.	dělitelnost přirozených čísel		
7	M	aritmetika	řešení problému		M-9-1-09	Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých racionálních čísel.	zlomky, celá čísla		
7	M	aritmetika	řešení problému	F	M-9-1-05	Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem.	poměr		
7	M	aritmetika	řešení problému	Z	M-9-1-05	Pracuje s měřítky map a plánů.	měřítka, úměra, trojčlenka	M-9-1-05p	Používá měřítka mapy a plánu.
7	M	aritmetika	řešení problému	F	M-9-2-03	Určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti.	přímá a nepřímá úměrnost		
7	M	aritmetika	řešení problému		M-9-1-05	Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů.	úměra, trojčlenka	M-9-1-05p	Používá měřítka mapy a plánu.
7	M	aritmetika	řešení problému		M-9-1-06	Řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než celek.	procento, promile, základ, procentová část, počet procent	M-9-1-06p	Řeší jednoduché úlohy na procenta. Zvládá orientaci na číselné ose.
7	M	aritmetika	řešení problému		M-9-1-04	Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem, procentem).	zlomky, poměr, procenta		
7	M	aritmetika	učení se	ENV	M-9-2-01	Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data.	závislosti a data	M-9-2-01p	Vyhledává a třídí data.
7	M	aritmetika		INF	M-9-2-02	Porovnává soubory dat.	Základní podmínky života - Voda (graf spotřeby v domácnosti)	M-9-2-02p	Porovnává data
7	M	geometrie	učení se	Vv	M-9-3-08	Náčrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti.	shodnost a středová souměrnost	M-9-3-08p	Sestrojí základní rovinné útvary ve středové souměrnosti
7	M	geometrie	řešení problému		M-9-3-08	Náčrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti. Určí osové a středové souměrný útvar.	středové souměrné útvary	M-9-3-08p	Sestrojí základní rovinné útvary ve středové souměrnosti

7	M	geometrie	řešení problému			M-9-3-12	Náčrtne a sestrojí v rovině obraz jednoduchých těles v rovině.	zobrazování těles	M-9-3-12p	Náčrtne základní tělesa. Zobrazuje jednoduchá tělesa. Odhaduje délky úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky, umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami, používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým tech. výkresům
8	M	aritmetika	řešení problému			M-9-1-01	Provádí početní operace s racionálními čísly.	operace s racionálními čísly	M-9-1-01p	Pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek-část
8	M	aritmetika	řešení problému			M-9-1-09	Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel.	racionální čísla	M-9-1-01p, M-9-1-02p	Píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000, zvládá orientaci na číselné ose, písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla v oboru do 1 000 000, dělí se zbytkem, provádí odhad výsledku
8	M	algebra	řešení problému	F		M-9-1-01	Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel. Užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu.	druhá mocnina a odmocnina		
8	M	geometrie	řešení problému			M-9-3-02	Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	kružnice a kruh		
8	M	geometrie	řešení problému	Z		M-9-3-01	Závádí a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů. Využívá potřebnou matematickou symboliku.	kružnice a kruh		
8	M	geometrie	řešení problému	D		M-9-3-04	Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.	kružnice a kruh	M-9-3-04p	Vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, čtverce a obdélníka, kruhu
8	M	algebra	řešení problému			M-9-1-07	Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných.	výrazy	M-9-1-01p	Čte desetinná čísla do řádu tisícín, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní
8	M	algebra	řešení problému			M-9-1-07	Určí hodnotu výrazu.	výrazy		
8	M	algebra	řešení problému			M-9-1-07	Sčítá a násobí mnohočleny.	výrazy		
8	M	geometrie	řešení problému			M-9-3-05	Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh.	konstrukční úlohy	M-9-3-05p	Provádí jednoduché konstrukce
8	M	geometrie	řešení problému			M-9-3-06	Náčrtne a sestrojí rovinné útvary.	konstrukční úlohy	M-9-3-06p	Rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary.
8	M	geometrie	řešení problému	F		M-9-3-01	Využívá potřebnou matematickou symboliku.	konstrukční úlohy		

9	M	algebra	řešení problému			M-9-1-07	Provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytykáním.	Úpravy výrazů na součín	M-9-1-01p	Čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
9	M	algebra	řešení problému			M-9-1-08	Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.	slovní úlohy řešené rovnicí nebo soustavou rovnic		
9	M	geometrie	řešení problému			M-9-3-07	Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků.	podobnost trojúhelníků		
9	M	algebra	řešení problému	F		M-9-2-04	Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem.	vyjádření funkce	M-9-2-04p	Vypracuje jednoduchou tabulku, užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu. Zvládá početní úkony s penězi.
9	M	algebra	řešení problému			M-9-2-05	Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.	užití funkcí		
9	M	geometrie	řešení problému	Z		M-9-3-09	Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	válec, jehlan, kužel, koule		
9	M	geometrie	řešení problému			M-9-3-11	Náčrtne a sestrojí síť základních těles.	válec, jehlan, kužel	M-9-3-11p, M-9-3-12p	Sestrojí síť základních těles.
9	M	geometrie	řešení problému			M-9-3-10	Odhaduje a vypočítá objem a povrch daného tělesa.	objem a povrch válce, jehlanu, kužele a koule	M-9-3-10p	Vypočítá povrch a objem kvádrů, krychle a válce
9	M	geometrie	řešení problému			M-9-3-13	Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	válec, jehlan, kužel a koule v praktických úlohách		
9	M	aritmetika geometrie	řešení problému	Vv		M-9-4-02	Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.		M-9-4-02p	Aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí. Využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh.
9	M	aritmetika geometrie	řešení problému			M-9-4-01	Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.	logické a netradiční úlohy	M-9-4-01p	Samostatně řeší praktické úlohy, hledá různá řešení předložených situací

INFORMATIKA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Dovednosti získané v této vzdělávací oblasti umožní žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Realizace v předmětech

Vzdělávací oblast Informatika je vyučována jak na prvním stupni, tak na 2. stupni. Na 1. stupni je vyučován předmět Informatika ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Na 2. stupni je realizován v 6.-9. ročníku také s časovou dotací 1 hodina týdně.

Cíle vzdělávací oblasti vycházející z RVP

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než
- samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí
- věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických,
- bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se
- s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Informatika

Ročník	Předmět	Složitost předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová témata	IMP - vazby	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chrtukinova	Učivo	Kód výstupu MLP	Minimální výstupy ZŠ Chrtukinova
4	INF	digitální technologie	učení se			I-5-4-01	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů	I-5-4-01p	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
4	INF	digitální technologie	učení se			I-5-4-02	propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	počítačové síť: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat		
4	INF	digitální technologie	učení se			I-5-4-03	dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními; uživatelské účty, hesla	I-5-4-03p	popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi
4	INF	data, informace a modelování	řešení problému			I-5-1-02	popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	kódování a přenos dat: využití značek, pikogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace	I-5-1-02p	popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví
4	INF	data, informace a modelování	řešení problému			I-5-1-03	vyčte informace z daného modelu	modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka		
5	INF	data, informace a modelování	řešení problému			I-5-1-01	uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku	I-5-1-01p	uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat
5	INF	algoritmizace a programování	řešení problému			I-5-2-01	sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu	I-5-2-01p	sestavuje symbolické zápisy postupů
5	INF	algoritmizace a programování	řešení problému			I-5-2-02	popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	řešení problému krokováním: příklady situací využívajících opakované použitelné postupy; přechzení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci	I-5-2-02p	popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení
5	INF	algoritmizace a programování	řešení problému			I-5-2-03	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, opakování, sestavení programu	I-5-2-03p	rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

5	INF	algoritmizace a programování	řešení problému		ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuze o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho části opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu		
5	INF	informační systémy	učení se	I-5-3-01	v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	I-5-3-01p	v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky	
5	INF	informační systémy	učení se	I-5-3-02	pro vymezení problémů zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	I-5-3-02p	pro vymezení problémů, který opakovaně řeší, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	
6.	INF	digitální technologie	učení se	I-9-4-01	popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	I-9-4-01p	rolišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému	
6.	INF	digitální technologie	učení se	I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	I-9-4-02p	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu	
6.	INF	data, informace a modelování	řešení problému	I-9-1-01	získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	I-9-1-01p	získá z dat informace, interpretuje data z oblasti, se kterými má zkušenosti	
6.	INF	data, informace a modelování	řešení problému	I-9-1-02	navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	I-9-1-02p	zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek	
6.	INF	algoritmizace a programování	řešení problému	I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	I-9-2-01p	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řeší, uvede příklad takové činnosti	
6.	INF	informační systémy	učení se	I-9-3-01	vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	I-9-3-01p	popíše účel informačních systémů, které používá	
7.	INF	algoritmizace a programování	řešení problému	I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	I-9-2-01p	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řeší, uvede příklad takové činnosti	

7.	INF	algoritmy a programování	řešení problému			I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	algoritmy: dekompozice úlohy, problém; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu, tvorba digitálního obsahu: tvorba programů	I-9-2-02p	rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení
7.	INF	data, informace a modelování	řešení problému			I-9-1-03	vynechá problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocení a orientovaný graf; základní grafové úlohy	I-9-1-03p	popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění
7.	INF	data, informace a modelování	řešení problému			I-9-1-04	zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocení a orientovaný graf; základní grafové úlohy	I-9-1-04p	stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení
7.	INF	informační systémy	řešení problému			I-9-3-02	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku;	návrh a tvorba evidence dat: struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, úprava tabulky	I-9-3-02p	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
7.	INF	informační systémy	učení se			I-9-3-03	vynechá problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	informační systém ve škole; uživatelé, práva; struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti	I-9-3-03p	na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat
8.	INF	algoritmy a programování	řešení problému			I-9-2-03	Vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	algoritmy: dekompozice úlohy, problém; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	I-9-2-03p	navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal
8.	INF	algoritmy a programování	řešení problému			I-9-2-05	v blokové orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	programování: nástroje programovacího prostředí, blokové orientované programovací jazyky, cykly, větvení, proměnné		
8.	INF	algoritmy a programování	řešení problému			I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	tvorba digitálního obsahu, tvorba programů, ověření algoritmu, nalezení chyby, úprava programu, autorství a licence programu; etika programátora		
8.	INF	informační systémy	řešení problému			I-9-3-02	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků, struktura tabulky, typy dat, práce se záznamy, úprava požadavků, tabulky	I-9-3-02p	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
8.	INF	informační systémy	učení se			I-9-3-03	vynechá problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků, struktura tabulky, typy dat, práce se záznamy, úprava požadavků, tabulky	I-9-3-03p	na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

8.	INF	digitální technologie	učení se			I-9-4-03	vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě; struktura a principy internetu; web	I-9-4-03p	pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
9.	INF	digitální technologie	učení se			I-9-4-03	vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	počítačové sítě: typy, služby, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva	I-9-4-03p	pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
9.	INF	digitální technologie	řešení problému			I-9-4-04	poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením	I-9-4-04p	rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu
9.	INF	digitální technologie	řešení problému			I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivír, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktrová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat, digitální stopa	I-9-4-05p	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat
9.	INF	algoritmizace a programování	řešení problému			I-9-2-05	v blokové orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora		
9.	INF	algoritmizace a programování	řešení problému			I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	tvorba digitálního obsahu, tvorba programů, ověření algoritmu, nalezení chyby, úprava programu, autorství a licence programu; etika programátora		
9.	INF	informační systémy	řešení problému			I-9-3-03	vynechá problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků, struktura tabulky, práce se záznamy, úprava požadavků, tabulky či pravidel	I-9-3-03p	na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat
9.	INF	informační systémy	řešení problému			I-9-3-04	sám evidenci dat vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí		

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je zaměřena na vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Čerpá témata jak z historie, tak i současnosti a zaměřuje se na dovednosti potřebné pro praktický život.

Vzdělávání se opírá o vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Velmi důležité je propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků.

Realizace v předmětech

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je uplatňována na prvním stupni v předmětu Prvouka, Vlastivěda a Přírodověda.

Cíle vzdělávací oblasti vycházející z RVP

Ve vzdělávací oblasti se směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí naplňováním podporování těchto dovedností u žáků:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a bezpečná komunikace prostřednictvím elektronických médií a k časovému a místnímu propojování historických zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- orientace v problematice peněz a cen, odpovědný spravování osobního rozpočtu
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

PRVOUKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Předmět žákům předkládá nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Utváří základní představy o skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti, o lidských činnostech, výtvorech a vztazích a o nejdůležitějších podmínkách života. Ve 4. ročníku na Prvouku navazuje Přírodověda a Vlastivěda.

Časové vymezení

Prvouka se vyučuje v 1. – 2. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Výuka v předmětu Prvouka je členěna do těchto tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví. Ve výuce jsou uplatňovány mezipředmětové vztahy s některými tématy vzdělávacích oblastí předmětů Český jazyk, Matematika, Výtvarná výchova, Pracovní činnosti, Hudební výchova. Předmět Prvouka je vyučován v kmenové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět vytváří u žáků vnímavý vztah k životnímu prostředí domova a přírody nejbližšího okolí. Formuje jejich základní vztah k životu, vlastní osobě, jiným lidem a živočichům, k lidským činnostem, k předmětům, které lidé vytvořili. Ve výuce budou rozvíjeny zejména tyto klíčové kompetence: kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence pracovní.

Realizace předmětu

Osvojování učiva Prvouky je založeno na různých činnostech a hrách, které podporují tvořivé poznávání, utváření vztahu k okolnímu světu. Základem je pozorování, pojmenovávání, hodnocení skutečností, sledování životních situací, jejich zachycování v modelových hrách, výměna zkušeností a zážitků žáků. Do výuky bude zařazováno projektové vyučování, skupinové vyučování. Základní formou realizace vzdělávacího obsahu předmětu Prvouka je vyučovací hodina doplněná vycházkami, exkurzemi (Lesní škola, Hasičská záchranná služba, OZO), besedami (Policie ČR, Požární ochrana) a programy s tematikou doplňující učivo.

Zařazení průřezových témat

Předmětem Prvouka prolínají zejména tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

Práce s integrovanými žáky a mimořádně nadanými

Základní škola Ostrava-Zábřeh, Chrvukinova 12, příspěvková organizace,
tel.: 596 746 291

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude věnována individuální péče v závislosti na druhu poruchy. Děti mimořádně nadané budou motivovány k rozšiřování znalostí zařazováním adekvátních metod a forem práce ve výuce.

Člověk a jeho svět - Prvouka

Ročník	Předmět	Sloužka předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová témata	MP - vazby	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chruštinova	Učivo	Kód výstupu LMP	Minimální výstupy ZŠ Chruštinova
1	Prv	Místo, kde žijeme	učení se	ENV		ČJS-3-1-01	Rozliší možná nebezpečí nejbližším okolí.	domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště	ČJS-3-1-01p	Orientuje se v okolí svého bydliště.
1	Prv	Místo, kde žijeme	učení se, řešení problému	OSV		ČJS-3-1-01	Rozliší možná nebezpečí nejbližším okolí.	škola - prostředí školy, činnosti ve škole a ve třídě, bezpečná cesta do školy	ČJS-3-1-01p	Orientuje se v okolí školy.
1	Prv	Lidé kolem nás	učení se	OSV	Vv	ČJS-3-2-01	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině.	rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny	ČJS-3-2-01p	Rozlišuje role rodinných příslušníků.
1	Prv	Lidé kolem nás	kommunikace	OSV		ČJS-3-2-01	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužákům i jiným lidem, jejich přednostem i nedostatkům.	chování lidí - pravidla slušného chování	ČJS-3-2-01p	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužákům i jiným lidem, jejich přednostem i nedostatkům. Dodržuje základní pravidla společenského chování. Při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně.
1	Prv	Lidé a čas	učení se			ČJS-3-3-01	Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	současnost a minulost v našem životě - předměty denní potřeby, státní svátky a významné dny	ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p	Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.
1	Prv	Lidé a čas	učení se		M	ČJS-3-3-01	Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě.	orientace v čase a časový řád - určování času, kalendář, roční období	ČJS-3-3-01p	Zná rozvržení svých denních činností.
1	Prv	Rozmanitost přírody	učení se	ENV		ČJS-3-4-02	Roztřídí některé přírodní podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	rostliny, živočichové - stavba těla nejznámějších druhů	ČJS-3-4-02p	Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny. Poznává nejběžnější druhy domácích zvířat.
1	Prv	Rozmanitost přírody	řešení problému	ENV	Vv	ČJS-3-4-01	Popíše proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	vesmír a Země - roční období, den a noc	ČJS-3-4-01p	Pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.
1	Prv	Člověk a jeho zdraví	učení se			ČJS-3-5-01	Uplatňuje základní, hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle.	lidské tělo - stavba těla, životní potřeby člověka	ČJS-3-5-02p	Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu. Pojmenuje hlavní části lidského těla.
1	Prv	Člověk a jeho zdraví	řešení problému			ČJS-3-5-02	Rozpozná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času.	přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání, správný způsob volání na pomoc	ČJS-3-5-02p	Rozpozná nebezpečí. Dodržuje zásady bezpečného chování.
1	Prv	Člověk a jeho zdraví	kommunikace			ČJS-3-5-04	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, zkouška sirén, evakuace)	ČJS-3-5-04	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.

2	Prv	Místo, kde žijeme	řešení problému	OSV		ČJS-3-1-01	Rozliší možná nebezpečí nejbližším okolí.	škola - bezpečná cesta do školy, okolí školy, riziková místa a situace	ČJS-3-1-01p	Orientuje se v okolí školy.
2	Prv	Místo, kde žijeme	učení se, řešení problému	ENV		ČJS-3-1-01	Rozliší možná nebezpečí nejbližším okolí.	důmov - prostředí domova	ČJS-3-1-01p	Orientuje se v okolí svého bydliště.
2	Prv	Lidé a čas	učení se	OSV	M	ČJS-3-3-01	Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě.	orientace v čase a časový řád - určování času, roční období	ČJS-3-3-01p	Zná rozvržení svých denních činností. Pozná, kolik je hodin, orientuje se v čase.
2	Prv	Rozmanitost přírody	učení se	ENV	Vv	ČJS-3-4-02	Rozřídí některé přírodní podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známe lokalitě.	rostliny, živočichové - stavba těla neznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	ČJS-3-4-02p	Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny. Pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat.
2	Prv	Rozmanitost přírody	řešení problému			ČJS-3-4-01	Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	vesmír a Země - roční období	ČJS-3-4-01p	Pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.
2	Prv	Člověk a jeho zdraví	učení se, řešení problému	ENV		ČJS-3-5-02	Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníků silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	osobní bezpečí - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	ČJS-3-5-02p	Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníků silničního provozu. Neohrožuje své zdraví a zdraví jiných.
2	Prv	Člověk a jeho zdraví	spolupráce			ČJS-3-5-04	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - požáry (příčiny vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru)	ČJS-3-5-04	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.
2	Prv	Člověk a jeho zdraví	učení se	OSV		ČJS-3-5-01	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle.	péče o zdraví - osobní hygiena a duševní hygiena	ČJS-3-5-01p	Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu.
2	Prv	Člověk a jeho zdraví	spolupráce	OSV		ČJS-3-5-01	Uplatňuje zdravotně preventivní návyky. Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, pitný režim	ČJS-3-5-01p	Uplatňuje hygienické návyky. Popíše své zdravotní potřeby a pocity.
2	Prv	Člověk a jeho zdraví	kommunikace			ČJS-3-5-03	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná.	osobní bezpečí - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém	ČJS-3-5-03p	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci.
2	Prv	Lidé kolem nás	učení se			ČJS-3-2-01	Rozlišuje základní příbuzenské vztahy v rodině, roli rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	rodina - život a funkce rodiny; chování lidí - vlastnosti lidí, ohleduplnost, estetické zásady	ČJS-3-2-01p	Rozlišuje roli rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy.
3	Prv	Lidé kolem nás	učení se			ČJS-3-2-02	Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	rodina - práce fyzická a duševní, zaměstnání	ČJS-3-2-02p	Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti.

3	Prv	Místo, kde žijeme	učení se	ENV		Č.JS-3-1-02	Začlenění svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí v obci (městě).	obec (město) - její část, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť			
3	Prv	Místo, kde žijeme	učení se			Č.JS-3-1-01	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo.	mapy	Č.JS-3-1-01p	Zvládne cestu do školy.	
3	Prv	Lidé a čas	spolupráce			Č.JS-3-3-02	Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu.	báje, mýty, pověsti - vlast, domov			
3	Prv	Lidé a čas	učení se		Vv	Č.JS-3-3-03	Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života	Č.JS-3-3-02p Č.JS-3-3-03p	Poznává různé lidské činnosti. Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	
3	Prv	Rozmanitost přírody	spolupráce		M	Č.JS-3-4-03	Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	látky a jejich vlastnosti - porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek třídění látek, změny látek a skupenství	Č.JS-3-4-03p	Provede jednoduchý pokus podle návodu.	
3	Prv	Rozmanitost přírody	učení se	ENV		Č.JS-3-4-02	Roztřídí některé přírodní prvky podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	nerosty a hominy - některé hospodářský významné hominy a nerosty			
3	Prv	Rozmanitost přírody	učení se			Č.JS-3-4-02	Roztřídí některé přírodní prvky podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	rostliny, houby, živočichové - znaky života, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů	Č.JS-3-4-02p	Pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami. Poznává nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat.	
3	Prv	Člověk a jeho zdraví	učení se, řešení problému			Č.JS-3-5-03	V případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsob komunikace s operátory tísňových linek.	přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	Č.JS-3-5-01p Č.JS-3-5-03p	Zvládá ošetření drobných poranění. V případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsob komunikace s operátory tísňových linek.	
3	Prv	Člověk a jeho zdraví	učení se, řešení problému			Č.JS-3-5-03	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná.	osobní bezpečí, krizové situace - šikana, týrání	Č.JS-3-5-03p	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci.	
3	Prv	Člověk a jeho zdraví	spolupráce	OSV		Č.JS-3-5-04	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - integrovaný záchranný systém	Č.JS-3-5-04	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	

PŘÍRODOVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Předmět Přírodověda staví na elementárních znalostech, které žáci získali v průběhu výuky Prvouky, Českého jazyka a Matematiky. Současně je vybavuje znalostmi a dovednostmi pro předměty Přírodopis, Fyzika a Chemie.

Časové vymezení

Předmět Přírodověda je vyučován ve 4. a 5. ročníku v samostatných hodinách. Hodinová dotace Přírodovědy ve 4. ročníku jsou 2 hodiny a v 5. ročníku 1,5 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Přírodověda je členěna do dvou tematických celků – Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví, které se vzájemně propojují.

Je vyučována v kmenových třídách. Při výuce jsou uplatňovány mezipředmětové vztahy s některými tématy vzdělávacích oblastí Český jazyk, Výtvarná výchova, Pracovní činnosti, Matematika a Tělesná výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem vyučovacího předmětu Přírodověda je utváření ohleduplného vztahu k přírodě a hledání možností aktivního uplatnění při její ochraně.

Žáci se postupně orientují v otázkách zdraví a osvojené dovednosti se učí uplatňovat ve vztahu k vlastní osobě i k jiným lidem.

U žáků klademe důraz především na tyto klíčové kompetence: komunikativní, kompetence k učení, kompetence sociální a personální, kompetence k řešení problému, občanské a pracovní.

Realizace předmětu

Základní formou realizace je vyučovací hodina doplněna o různé akce, např. návštěvu Lesní školy, dopravního hřiště, kina, planetária, hasičské záchranné stanice a OZO. Ve výuce jsou také využívány programy s přírodovědnou tematikou.

K dosažení vzdělávacích cílů využíváme ve vyučovacích hodinách, kromě frontální práce se žáky, také metody rozhovoru, skupinové práce, projektového vyučování a problémové výuky, experimentu a další metody podporující tvořivost žáků.

Zařazení průřezových témat

V rámci Přírodovědy jsou zařazena tato průřezová témata: Environmentální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova.

Práce s integrovanými žáky a mimořádně nadanými

K žákům se SPU přistupujeme individuálně. Pro tyto žáky je vypracován IVP, v němž je zohledněn jejich handicap. Respektuje jejich pracovní tempo, druh a míru poruchy.

Základní škola Ostrava-Zábřeh, Chrvukinova 12, příspěvková organizace,
tel.: 596 746 291

U dětí mimořádně nadaných podporujeme jejich zvědavost a kreativitu při rozšiřování základního učiva.

Člověk a jeho svět - Přírodověda

Ročník	Předmět	Šloška předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová témata	MP - vazby	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chrljukinova	Učivo	Kód výstupu LMP	Minimální výstupy ZŠ Chrljukinova
4	Pří	Rozmanitost přírody	kommunikace			ČJS-5-4-01	Princip rovnováhy v přírodě.	rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	ČJS-5-4-01p	na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
4	Pří	Rozmanitost přírody	řešení problému	ENV		ČJS-5-4-01	Objevuje a zjišťuje propojenost živé a neživé přírody, nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život		
4	Pří	Rozmanitost přírody	řešení problému	ENV		ČJS-5-4-01	Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody.	nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam		
4	Pří	Rozmanitost přírody	řešení problému	ENV		ČJS-5-4-04	Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	rostliny, houby a živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života		
4	Pří	Rozmanitost přírody	práce			ČJS-5-4-06	Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	ČJS-5-4-06p	provádí jednoduché pokusy se známými látkami
4	Pří	Rozmanitost přírody	učení se	OSV, ENV		ČJS-5-4-03	Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu.	stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	ČJS-5-4-03p	zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
4	Pří	Rozmanitost přírody	občan	ENV		ČJS-5-4-05	Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů	ČJS-5-4-05p	zvládá péči o pokojové rostliny
4	Pří	Člověk a jeho zdraví	občan			ČJS-5-5-06	Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	péče o zdraví - správná výživa, zdravý životní styl, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim		
4	Pří	Člověk a jeho zdraví	spolupráce			ČJS-5-5-07	Rozpozná život ohrožující zranění a zajistí lékařskou pomoc.	přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		

4	Při	Člověk a jeho zdraví	občan	ENV		ČJS-5-5-04	Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista.	osobní bezpečí, krizové situace - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	ČJS-5-5-04p	uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty, správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
4	Při	Člověk a jeho zdraví	občan			ČJS-5-5-04	Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události.	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)		
5	Při	Rozmanitost přírody	učení se	OSV		ČJS-5-4-03	Zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.	životní podmínky - rozmanitost podmínek na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí		
5	Při	Rozmanitost přírody	učení se		Literární výchova	ČJS-5-4-02	Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti Vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období	ČJS-5-4-02p	popíše střídání ročních období
5	Při	Rozmanitost přírody	občan	ENV		ČJS-5-4-05	Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškodovat.	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	ČJS-5-4-05p	chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí, popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
5	Při	Člověk a jeho zdraví	učení se			ČJS-5-5-01	Využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravotního způsobu života	péče o zdraví - ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), intimní hygiena	ČJS-5-5-01p	uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
5	Při	Člověk a jeho zdraví	učení se	OSV/E NV		ČJS-5-5-01	Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav.	lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce		
5	Při	Člověk a jeho zdraví	občan	OSV		ČJS-5-5-02	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	vývoj jedince	ČJS-5-5-02p	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
5	Při	Člověk a jeho zdraví	občan	OSV		ČJS-5-5-05	Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	návykové látky a zdraví - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	ČJS-5-5-05p	odmítá návykové látky

5	Při	Člověk a jeho zdraví	občan	OSV	Komunikace a slohová výchova	ČJS-5-5-03	Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	péče o zdraví - denní režim, osobní, intimní a duševní hygiena		
5	Při	Člověk a jeho zdraví	občan			ČJS-5-5-07	Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	nemoci přenosné a nepřenosné, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních	ČJS-5-5-07p	ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
5	Při	Člověk a jeho zdraví	občan			ČJS-5-5-04	Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém	ČJS-5-5-04p	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

VLASTIVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Předmět je částí oblasti Člověk a jeho svět, navazuje na prvouku v 1. - 3. ročníku.

Časové vymezení

Předmět Vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku, v časové dotaci 2 a 1,5 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Vlastivěda je členěna na tyto části – Místo, kde žijeme, Lidé a čas a Lidé kolem nás. Je propojena s předměty: Český jazyk a literatura, Matematika, Přírodověda, Výtvarná výchova, Pracovní činnosti, Hudební výchova, Tělesná výchova. Vyučuje se v kmenové učebně, v učebně informatiky, ale také mimo školu - muzea, město, příroda.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce předmětu budou žáci vedeni k utváření pracovních návyků při samostatné i týmové práci, k orientaci v informacích v oblastech historie, zeměpisu, kultury, k rozšiřování slovní zásoby, k samostatnému jednání, bezproblémové komunikaci, k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi a k patřičnému chování k nim, k utváření vztahu k přírodě, kultuře a jejich ochraně, k vyjadřování pozitivních pocitů k sobě i k okolí, k objevování a poznávání všeho, v čem by mohli v budoucnu uspět.

Při plnění těchto cílů budou rozvíjeny klíčové kompetence komunikativní, k učení, k řešení problému, sociální a personální, občanské a pracovní.

Realizace předmětu

Vlastivěda bude realizována formou vyučovacích hodin (skupinové vyučování, komunikační kruhy), projektů, vycházek, exkurzí. Budou používány metody podporující týmovou práci, tvořivost, třídění informací, samostatnost, vyhodnocení a řešení problému.

Zařazení průřezových témat

Ve vlastivědě budou uplatněna tato průřezová témata- Environmentální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova.

Práce s integrovanými žáky a mimořádně nadanými

Bude uplatňován princip diferenciací a individualizace, zohledněna zdravotní hlediska, spolupráce se zákonnými zástupci, zapojování žáků do samostatných, rozsáhlejších prací (projektů).

Člověk a jeho svět - Vlastivěda

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová témata	MP - vazby	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chrujkinova	Učivo	Kód výstupu LMP	Minimální výstupy ZŠ Chrujkinova
4	VI	Místo, kde žijeme	učení se, občan	ENV		ČJS-5-1-01	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště, obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť, škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	ČJS-5-1-01p	popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje, orientuje se na mapě České republiky
4	VI	Lidé kolem nás	občan, komunikace			ČJS-5-2-01	Vyládří na základě vlastních zkušeností vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání, právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	ČJS-5-2-01p	dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
4	VI	Lidé kolem nás	občan, komunikace	VDO		ČJS-5-2-02	Rozpoznává ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emočnosti, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům, soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie	ČJS-5-2-02p	rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých, uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
4	VI	Místo, kde žijeme	učení se, občan	VES, VDO		ČJS-5-1-06	Rozlišuje hlavní orgány státní moci, jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a polit. systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	ČJS-5-1-06p	pozná státní symboly České republiky
4	VI	Místo, kde žijeme	řešení problémů	ENV		ČJS-5-1-03	Rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy	mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky	ČJS-5-1-03p	má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

4	VI	Lidé kolem nás	občan		M	ČJS-5-2-03	Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjem a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	ČJS-5-2-03p	používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze, porovnává svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz, sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů
4	VI	Místo, kde žijeme	řešení problémů	ENV, OSV		ČJS-5-1-02	Určí světové strany na mapě, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě, domov, krajina, národ	okolní krajina (místní oblast, region) - orientační body a linie, světové strany,	ČJS-5-1-02p	řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě, určí světové strany
4	VI	Místo, kde žijeme	řešení problémů			ČJS-5-1-05	Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	regiony ČR - Praha a vybrané oblasti, okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování,	ČJS-5-1-05p	sdílel poznatky a zážitky z vlastních cest
4	VI	Lidé a čas	práce, komunikace	VES		ČJS-5-3-01	Pracuje s časovými údaji, využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období		
5	VI	Místo, kde žijeme	učení se, občan, komunikace	ENV		ČJS-5-1-04	Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	okolní krajina (místní oblast, region) - rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí	ČJS-5-1-04p	uvede pamětní hodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu ve kterém bydlí
5	VI	Lidé a čas	kommunikace, učení se			ČJS-5-3-03	Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj, současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	ČJS-5-3-03p	rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách, uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji, vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** je zaměřena na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjení právního vědomí, pocitu odpovědnosti a sounáležitosti k evropským tradicím. Nedílnou důležitou součástí vzdělávacího okruhu je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Realizace v předmětech

Vzdělávací oblast Člověk a společnost je realizována pouze na 2. stupni v předmětech Výchova k občanství a ke zdraví a Dějepis.

Cíle vzdělávací oblasti vycházející z RVP

Ve vzdělávací oblasti se směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí naplňováním podporování těchto dovedností u žáků:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- vytváření aktivního přístupu k ochraně zdraví, života a majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- orientace v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu s ohledem na měnící se životní situace

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A ZDRAVÍ

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah je složen ze dvou částí - obor Výchova k občanství a obor Výchova ke zdraví. Předmět je vyučován na druhém stupni a navazuje na výuku Prvouky, Vlastivědy, Přírodovědy a Tělesné výchovy na prvním stupni. Část očekávaných výstupů výchovy ke zdraví na druhém stupni je naplňována v předmětu Tělesná výchova.

Časové vymezení

Výuka probíhá v 6. a 9. ročníku jednu hodinu týdně a v 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně. Pro výuku je využívána multimediální učebna, učebna výpočetní techniky a běžné učebny.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem výuky je získávání schopnosti orientovat se v životě naší společnosti i ve své vlastní osobnosti. Chápat význam zdraví jako důležité části kvality života. Zvolené výchovné a vzdělávací postupy směřují k rozvoji klíčových kompetencí: učení se, řešení problému, komunikace, spolupráce, kompetence občanské a pracovní.

Výchova k občanství směřuje žáka k orientaci ve významných okolnostech společenského života. Zaměřujeme se na postupné rozvíjení občanského profilu žáka a formování jeho vnitřních postojů k důležitým oblastem lidského života. Vedeme žáky k sebepoznávání a vědomí odpovědnosti za vlastní život.

Výchova ke zdraví je zaměřena na preventivní ochranu duševního, tělesného a sociálního zdraví. Vedeme žáky k chápání lidské sexuality jako důležité součásti života člověka. Žáci se učí základní hygienické, stravovací a pracovní návyky a předcházení úrazům, dovednosti odmítat škodlivé látky a poskytnout první pomoc.

Realizace předmětu

Výchova k občanství a zdraví je vymezena vyučovací hodinou. Zvolené metody práce podporují týmovou spolupráci, komunikaci, práci s informacemi, tvořivost a samostatnost. Výuka je doplněna aktuální nabídkou besed, přednášek a exkurzí vztahujících se k předmětu.

Zařazení průřezových témat

Do výuky zařazujeme průřezová témata, která úzce souvisejí s výchovou k občanství a zdraví: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Práce s integrovanými žáky a mimořádně nadanými

Práce s integrovanými žáky probíhá v souladu se specifickými požadavky vzhledem k typu postižení nebo znevýhodnění. Učitel respektuje individualitu a potřebu žáka. V případě potřeby učitel připravuje individuální plány ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Žákům mimořádně nadaným vytváří učitel vhodnou vzdělávací nabídku, rozšiřuje vzdělávací obsah a zadává specifické úkoly a nabídne volitelný předmět.

Člověk a společnost - Výchova k občanství a zdraví

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová témata	Mezipředmětové vazby	Téma	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chrljukinova	Učivo	Kód výstupu LMP	Minimální výstupy ZŠ Chrljukinova
6	Voz	občanství	učení se	VDO		Člověk ve společnosti	VO-9-1-01	Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.	naše vlast - státní symboly, státní svátky, významné dny, naše obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku, naše škola - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost zázkovské samosprávy, společná pravidla a normy, ukládání pro život	VO-9-4-02p	uveďte symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
6	Voz	občanství	řešení problému			Člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-02	Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnání, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti.	majetek, vlastnictví – hospodaření s penězi, hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing	VO-9-3-02p	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
6	Voz	občanství	občanská			Člověk ve společnosti	VO-9-1-02	Rozlišuje projevy vlastenectví od nacionalismu.	naše vlast – pojem vlast a vlastenectví, vztahy mezi lidmi - konflikty v meilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti		
7	Voz	občanství	řešení problému	MEV		Člověk ve společnosti	VO-9-1-03	Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjadřuje svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	kulturní život - masová kultura, prostředky komunikace		

7	Voz	občanství	řešení problému			Člověk, stát a hospod ářství	VO-9-3-01	Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvádí příklady Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky.	majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana			uvádí základní prvky fungování demokratické společnosti
7	Voz	občanství	učení se			Člověk, stát a právo	VO-9-4-01		právní základy státu - znaky, typy a formy státu	VO-9-4-02p		
7	Voz	občanství	učení se	VES		Mezinár odní vztahy, globální svět	VO-9-5-01	Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvádí příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR	VO-9-5-01p		uvádí příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování
7	Voz	občanství	občanská	MUV		Člověk ve společn osti	VO-9-1-05	Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice, kult. instituce, lidská setkání a menšiny	VO-9-1-05p		respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti
7	Voz	občanství	řešení problému	MUV		Člověk ve společn osti	VO-9-1-06	Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.	lidská práva, rovnost, diskriminace, problémy lidské nesnášenlivosti	VO-9-1-06p		je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie

7	Voz	občanství	občanská	VDO	Člověk, stát a právo	VO-9-4-03 VO-9-4-04	Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. Výloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.	principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev	VO-9-4-04p	vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
7	Voz	občanství	učení se	OSV	Člověk, stát a právo	VO-9-4-05	Priměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod.	lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	VO-9-4-05p	na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
7	Voz	zdraví	kommunikace		Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-01	Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě.	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	VZ-9-1-01p	chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny, rozpozná hodnoty přátelství a vztahu mezi lidmi, je ohleduplný ke starším, nemocným a postiženým občanům
7	Voz	zdraví	učení se		Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-02	Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek, lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti		

7	Voz	zdraví	učení se				Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-03	Vysvětlení na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlení vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.	tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	VZ-9-1-03p	uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
7	Voz	zdraví	řešení problému				Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-04	Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.	podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	VZ-9-1-04p VZ-9-1-09p	respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
7	Voz	zdraví	řešení problému				Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-05	Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.	ochrana zdraví, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	VZ-9-1-05p	projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
7	Voz	zdraví	sociální a personální				Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-06	Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.	mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování		

7	Voz	zdraví	sociální a personální			Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-11	Respektuje změny v období dospívání, vhodné na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie, dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	VO-9-1-04p	respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití, uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
8	Voz	občanství	řešení problému	OSV		Člověk ve společn osti	VO-9-1-04	Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích.	vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování		
8	Voz	občanství	řešení problému			Člověk, stát a právo	VO-9-4-02	Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.	státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly,	VO-9-4-02p	chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy, uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
8	Voz	občanství	učení se	OSV		Člověk jako jedinec	VO-9-2-01	Objasni, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.	vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí; stereotypy v posuzování druhých lidí		
8	Voz	občanství	sociální a personální	OSV		Člověk jako jedinec	VO-9-2-02	Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.	osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	VO-9-2-01p VO-9-2-04p	chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním, formuluje své nejbližší plány

8	Voz	občanství	řešení problému	OSV	Člověk jako jedinec	VO-9-2-03	Kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	vnitřní svět člověka - systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál		
8	Voz	občanství	učení se	OSV	Člověk jako jedinec	VO-9-2-04				
8.	Voz	zdraví	řešení problému		Výchova a ke zdraví	VZ-9-1-13	Uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka. Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni. V případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.	autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	VZ-9-1-13p	dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her, uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
8.	Voz	zdraví	řešení problému		Výchova a ke zdraví	VZ-9-1-14	Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.	manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt, bezpečné chování a komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení	VZ-9-1-14p	zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí

8	Voz	zdraví	řešení problému		Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-15 VZ-9-1-16	Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc. Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tisňové volání, zajištění bezpečnosti)	VZ-9-1-15p VZ-9-1-16p	uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla. chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel
8	Voz	zdraví	učení se		Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-07	Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy, vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	VZ-9-1-07p	dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

8	Voz	zdraví	učení se				VZ-9-1-08	Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	choroby, zdravotní péče, ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířat ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti,	VZ-9-1-08p	svěří se se zdravotním problémem
8	Voz	zdraví	sociální a personální	Př			VZ-9-1-12	Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.	reprodukční zdraví a sexuální dospívání – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity		

8	Voz	zdraví	řešení problému		Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-09	Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	tělesné, duševní a společenské změny, sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity, seberegulace a sebeorganizace činnosti a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování		
9	Voz	občanství	občanská		Člověk, stát a právo	VO-9-4-06	Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství.	právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů		
9	Voz	občanství	občanská		Člověk, stát a právo	VO-9-4-07	Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci.	právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady		
9	Voz	občanství	řešení problému		Člověk, stát a právo	VO-9-4-08	Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování.	protiprávní jednání	VO-9-4-08p	uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
9	Voz	občanství	řešení problému		Člověk, stát a právo	VO-9-4-10 VO-9-4-11	Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin a uvede jejich příklady. Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	VO-9-4-10p	rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

9	Voz	občanství	občanská			Člověk, stát a právo	VO-9-4-09	Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.	význam právních vztahů s úřady	VO-9-4-09p	uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků, vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu
9	Voz	občanství	učení se			Člověk, stát a hospod ářství	VO-9-3-04	Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijátého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	VO-9-3-04p	uvede příklady služeb, které banky nabízejí
9	Voz	občanství	řešení problému			Člověk, stát a hospod ářství	VO-9-3-03	Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení.	hospodaření s penězi, formy placení	VO-9-3-03p	ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
9	Voz	občanství	učení se			Člověk, stát a hospod ářství	VO-9-3-05	Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu.	způsob hospodaření		

9	Voz	občanství	řešení problému		Člověk, stát a hospod ářství	VO-9-3-06	Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trž; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu			uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany
9	Voz	občanství	učení se		Člověk, stát a hospod ářství	VO-9-3-07	Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu.	státní rozpočet – typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní	VO-9-3-07p		
9	Voz	občanství	řešení problému	D, Z	Mezinár odní vztahy, globální svět	VO-9-5-02 VO-9-5-03	Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na něj svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky. Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	souvislosti globálních a lokálních problémů globalizace – projevy, významné globální problémy			
9	Voz	zdraví	učení se	OSV	Výchov a ke zdraví	VZ-9-1-10	Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.	psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech, stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti			

DĚJEPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Dějepis navazuje na učivo Vlastivědy na 1. stupni ZŠ. Výběr učiva je proveden tak, aby žáci získali celistvý a objektivní obraz historie. Důraz je kladen především na hlubší poznání národních dějin v kontextu s evropským a světovým vývojem, dějin kultury a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti. Dějepis vede k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí se spoustou dat a faktů, ale měl by být i kladením si otázek, jak minulost ovlivnila pozdější vývoj společnosti.

Časové vymezení

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Dějepis je úzce spjat s těmito vyučovacími předměty: Výchova k občanství a ke zdraví, Zeměpis, Výtvarná výchova, Jazyky, Fyzika, Přírodopis a Hudební výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem předmětu Dějepis je formování postojů, jako je např. úcta ke kulturnímu dědictví lidstva a vlastního národa, k duchovním i materiálním výtvorům minulosti, respektování přesvědčení druhých lidí.

Důraz je kladen na pochopení příčin a následků jednotlivých dějinných událostí či historických jevů i na pochopení dějinných souvislostí.

Témata z Multikulturní výchovy jsou odrazem událostí minulosti a problémů dnešního světa.

Vzdělání v tomto předmětu směřuje k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, k získávání orientace v historickém čase, k vnímání obrazu hlavních vývojových linií, k chápání kulturní rozmanitosti světa, k pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů, k utváření pozitivního hodnotového systému a k pochopení regionálních dějin.

V předmětu Dějepis rozvíjíme zejména tyto klíčové kompetence: kompetence k učení, k řešení problému, komunikativní, občanské, sociální a personální.

Realizace předmětu

Výuka předmětu probíhá v běžné vyučovací hodině. Preferujeme aktivizující metody směřující ke kooperativnímu učení. Vedle frontální výuky, práce s učebnicí, práce s historickými mapami, atlasy a odbornou literaturou jsou používány metody skupinové práce a problémového vyučování.

Zařazení průřezových témat

V rámci vyučovacího předmětu se prolínají následující průřezová témata: Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Práce s integrovanými žáky a mimořádně nadanými

Integrovaní žáci pracují podle zpracovaného IVP. Pozornost je jim věnována hlavně v oblasti týkající se práce s mapou a časovou osou. Mimořádně nadaní žáci jsou zapojováni do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů.

Člověk a společnost - Dějepis

Ročník	Předmět	Klíčová kompetence		MP - vazby	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chrástku		Učivo	Kód výstupu LMP	Minimální výstupy ZŠ Chrástku
		Složka předmětu	Řešení problému			Přířezová témata	Kód výstupu			
6	D	Člověk v dějinách	řešení problému		D-9-1-01 D-9-1-02	Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků a příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.		význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny	D-9-1-01p	Chápe význam dějin jako možnosti poučit se z minulosti.
6	D	Člověk v dějinách	řešení problému		D-9-1-03	Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.		historický čas a prostor		
6	D	Počátky lidské společnosti	řešení problému		D-9-2-01	Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.		člověk a lidská společnost v pravěku	D-9-2-01p	Rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí.
6	D	Počátky lidské společnosti	řešení problému		D-9-2-02	Objasní význam zemědělství, dobytkařství, zpracování kovů pro lidskou společnost.		člověk a lidská společnost v pravěku	D-9-2-01p	Podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kulturní předměty.
6	D	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	kommunikace	ENV	D-9-3-01	Rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.		nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína	D-9-3-01p	Uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států.
6	D	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	občan	VV	D-9-3-02	Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.		nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína	D-9-3-03p D-9-3-04p	Popíše život v době nejstarších civilizací.
6	D	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	občan	VES, MUV	D-9-3-03	Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství.		antické Řecko, Řím střední Evropa a její styky s antickým Středomořím		
6	D	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	občan	VDO	D-9-3-04	Porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.		antické Řecko, Řím		

7	D	Křesťanství a středověká Evropa	učení se	VES		D-9-4-01	Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku přechodu nových etnik, christianizaci a vzniku států.	stěhování národů a nový etnický obraz Evropy	D-9-4-02p	Uvede první státní útvary na našem území.
7	D	Křesťanství a středověká Evropa	řešení problému			D-9-4-02	Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj	D-9-4-02p	Uvede základní informace z období počátků českého státu.
7	D	Křesťanství a středověká Evropa	řešení problému	MUV	Voz	D-9-4-03	Výmezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí.	křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy, islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)	D-9-4-03p	Popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti.
7	D	Křesťanství a středověká Evropa	učení se	MUV		D-9-4-03	Výmezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí.	husitství, reformace a jejich šíření Evropou	D-9-4-03p	Charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí.
7	D	Křesťanství a středověká Evropa	řešení problému			D-9-4-03	Výmezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí.	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj	D-9-4-04p	Rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské, uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu.
7	D	Křesťanství a středověká Evropa	občan	VES	Vv	D-9-4-04	Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost		
7	D	Křesťanství a středověká Evropa	řešení problému	VDO	Vv	D-9-4-04	Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev		
7	D	Objevy a dobývání, počátky nové doby	učení se	MUV		D-9-5-01	Vysvětlí znovobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve.	renaissance a humanismus		

7	D	Objevy a dobývání, počátky nové doby	řešení problému			D-9-5-02 D-9-5-03	Vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život, popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.	husitství, reformace a jejich šíření Evropou, zámořské objevy a počátky dobývání světa	D-9-5-03p	Popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu.
7	D	Objevy a dobývání, počátky nové doby	řešení problému			D-9-5-04	Objasni postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	český stát a velmoci v 15.–18. století	D-9-5-04p D-9-5-05p	Uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období.
7	D	Objevy a dobývání, počátky nové doby	kommunikace	VES		D-9-5-05	Objasni příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudi její důsledky.	český stát a velmoci v 15.–18. století	D-9-5-04p D-9-5-05p	Pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku.
8	D	Objevy a dobývání, počátky nové doby	občan	VES	VV, HV	D-9-5-06	Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek.	barokní kultura a osvícenství		
8	D	Modernizace společnosti	řešení problému		Z	D-9-6-01	Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka		
8	D	Modernizace společnosti	řešení problému	VES, VDO		D-9-6-02	Objasni souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě.	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA		
8	D	Modernizace společnosti	řešení problému	MUV	ČJ-lit.	D-9-6-03	Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.	národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa, revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů, politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva	D-9-6-03p	Uvede základní historické události v naší zemi v 19. století, výmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století.

8	D	Modernizace společnosti	spolupráce		Voz	D-9-6-04	Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií.	konflikty mezi velmocemi, kolonialismus, kulturní rozdílnost doby		
9	D	Moderní doba	řešení problému			D-9-7-01	Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	první světová válka, její politické, sociální a kulturní důsledky	D-9-7-01p D-9-7-03p D-9-7-04p	Uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války.
9	D	Moderní doba	občan			D-9-7-02	Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě		
9	D	Moderní doba	občan	VDO		D-9-7-05	Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní politické, sociální, hospodářské a kulturní prostředí.	vznik Československa, jeho hospodářský-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	D-9-7-01p D-9-7-05p	Uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky.
9	D	Moderní doba	řešení problému	VDO		D-9-7-03	Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vyjádřího nacionalismu.	mezinárodní politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech 20. stol., totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus-důsledky pro Československo a svět		
9	D	Moderní doba	občan	MUV		D-9-7-04	Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	holokaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj		
9	D	Rozdělení a integrující se svět	učení se			D-9-7-04	Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	druhá světová válka, politické, mocenské a ekonomické důsledky války	D-9-8-01p D-9-8-02p	Popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě.
9	D	Rozdělení a integrující se svět	řešení problému			D-9-8-01	Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření		
9	D	Rozdělení a integrující se svět	spolupráce			D-9-8-02	Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.	vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)		
9	D	Rozdělení a integrující se svět	kommunikace	VDO		D-9-8-04	Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky	D-9-8-04p	Chápe význam událostí v roce 1989 a vlivů demokratické v naší vlasti.

9	D	Rozdělení a integrující se svět	řešení problému	MUV		D-9-8-03	Posoudí postavení rozvojových zemí.	rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět		
9	D	Rozdělení a integrující se svět	řešení problému			D-9-8-04	Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	problémy současnosti		
9	D	Rozdělení a integrující se svět	spolupráce			D-9-8-04	Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava		

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda je zaměřena na otázky a témata spojená se zkoumáním přírody. Žáci jsou vedeni k porozumění zákonitostem přírody a přírodních jevů. Přírodu poznávají jako celek v důsledku cíleného propojování poznatků v jednotlivých předmětech. Podporováno je kritické myšlení, vztah k ekologii a propojování poznatků praktickými ukázkami a dovednostmi.

Realizace v předmětech

Vzdělávací obsah této oblasti je realizován ve všech ročnících na 2. stupni v předmětech Fyzika, Přírodopis a Zeměpis a v 8. a 9. ročníku v předmětu Chemie. Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět realizovanou v ročnících 1. stupně.

Cíle vzdělávací oblasti vycházející z RVP

Ve vzdělávací oblasti se směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí naplňováním podporování těchto dovedností u žáků:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

FYZIKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Fyzika vychází z RVP a je vyučován jako samostatný předmět od 6. ročníku do 9. ročníku 2. stupně.

Výuka navazuje svým vzdělávacím obsahem na výuku Matematiky, Přírodovědy a Prvouky.

Časové vymezení

Časová dotace předmětu na 2. stupni je v 6., 7. a 8. ročníku 2 h týdně a v 9. ročníku 1 h týdně.

Organizační vymezení

Obsah vzdělávacího oboru je rozdělen na sedm tematických okruhů: Látky a tělesa, Pohyby těles a síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Energie, Zvukové děje, Elektromagnetické a světelné děje, Vesmír a pokrývají široké spektrum přírodních jevů.

Výuka předmětu je velmi úzce spjata s Matematikou, dále s Chemií a Přírodopisem.

Probíhá v odborných učebnách fyziky, popř. v učebně výpočetní techniky. Vyučující pracují s dostupnými pomůckami a s didaktickou technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v předmětu vede postupně k rozvíjení všech klíčových kompetencí tím, že vede žáka ke zkoumání přírodních jevů a jejich souvislostí, k potřebě klást si otázky o příčinách procesů v přírodě, k uvažování a jednání, které preferuje šetrné a efektivní využívání zdrojů energie. Hlavní důraz je kladen na praktické činnosti realizující se formou pokusů, experimentů či měření a co nejúžší propojení s reálným životem. Fyzika se snaží podporovat samostatné a otevřené myšlení žáků, kritický pohled na zadané problémy související s přírodními jevy a vyjadřování se k nim vlastními názory.

Realizace předmětu

Ve vyučovacím procesu je využívána frontální práce, problémová a skupinová výuka, rovněž zařazujeme výukové projekty a práci s PC. Žáci se seznamují s experimentováním, učivo si ověřují také v rámci laboratorních prací. Ve fyzice se snažíme o rozvoj většiny životních kompetencí, převládajícími jsou řešení problému, tvořivost, učení, komunikace, spolupráce a ochrana zdraví.

Zařazení průřezových témat

V předmětu se realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat Environmentální výchova, Výchova v evropských souvislostech, Výchova demokratického občana a Osobnostní a sociální výchova.

Práce s integrovanými žáky a mimořádně nadanými

Pro integrované žáky je vypracován individuální vzdělávací plán, který preferuje individuální přístup k žákům se speciálními poruchami učení, a to vzhledem ke stupni a druhu poruchy. Žáci vypracovávají referáty, nadaní žáci se mohou zapojit do fyzikálních soutěží v rámci školy, oblastí, např. Fyzikální olympiáda, Archimediáda, zájemci mohou navštěvovat volitelný předmět Přírodovědné praktikum.

Člověk a společnost - Fyzika

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová témata	MP - vazby	Kód výstupu RVP	Výstupy ZŠ Chrujkinova	Učivo	Kód výstupu RVP pro LMP	Minimální výstupy ZŠ Chrujkinova
6	F	Látky a tělesa	učení se		Př voda	F-9-1-02	uveďte konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	skupenství látek		
6	F	Pohyb těles, síly	řešení problému			F-9-2-03	Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	gravitační pole a gravitační síla	F-9-2-03p	Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
6	F	Látky a tělesa	řešení problému		Př voda	F-9-1-03	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	skupenství látek		
6	F	Látky a tělesa	řešení problému			F-9-1-04	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	skupenství látek		
6	F	Látky a tělesa	řešení problému			F-9-1-01	změří vhodné zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	F-9-1-01p	změří v jednoduchých konkrétních případech vhodné zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas
6	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému			F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správné schéma reálného obvodu	elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky el. proudu	F-9-6-01p	sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
6	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému			F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správné schéma reálného obvodu	elektrické a magnetické pole – bezpečné chování při práci s el. přístroji	F-9-6-01p	sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
6	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému			F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správné schéma reálného obvodu	elektrický obvod - zdroj napětí, spotřebič, spínač	F-9-6-01p	sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
6	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému			F-9-6-03	rozezná vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	elektrické a magnetické pole - vodiče a izolanty	F-9-6-03p	rozezná vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

7	F	Pohyb těles, síly	řešení problému		F-9-2-01	Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	pohyby těles	F-9-2-01p	Rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu
7	F	Pohyb těles, síly	řešení problému	M přímá úměrnost, poměr	F-9-2-02	Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	pohyby těles	F-9-2-02p	Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
7	F	Pohyb těles, síly	řešení problému		F-9-2-03	Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	F-9-2-03p	Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
7	F	Pohyb těles, síly	řešení problému		F-9-2-03	Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	Gravitační pole a gravitační síla	F-9-2-03p	Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
7	F	Pohyb těles, síly	řešení problému		F-9-2-03	Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	tlaková síla a tlak	F-9-2-03p	Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
7	F	Pohyb těles, síly	řešení problému		F-9-2-03	Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	třecí síla	F-9-2-03p	Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
7	F	Mechanické vlastnosti tekutin	řešení problému		F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	hydrostatický a atmosférický tlak	F-9-3-01p	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů
7	F	Mechanické vlastnosti tekutin	řešení problému		F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Pascalův zákon	F-9-3-01p	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů
7	F	Mechanické vlastnosti tekutin	řešení problému		F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Archimédův zákon	F-9-3-01p	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů
9	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému		F-9-6-05	Využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh	Vlastnosti světla - zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích, stín, zatmění Slunce a Měsíce, rozklad světla, barvy	F-9-6-05p	zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití
8	F	Energie	učení se	M lin. Rovnice	F-9-4-01	Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Formy energie - práce, výkon	F-9-4-01p	Uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)

8	F	Energie	řešení problému			F-9-4-01	Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Formy energie - polohová a pohybová energie		
8	F	Energie	řešení problému			F-9-4-02	Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Formy energie - Přeměny různých forem energií a jejich přenos	F-9-4-02p	pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
8	F	Energie	řešení problému			F-9-4-02	Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Formy energie - vnitřní energie, teplo		
8	F	Energie	učení se		CH skup. přeměny	F-9-4-02	Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Přeměny skupenství látek		
8	F	Elektromagnetické a světelné děje	učení se			F-9-6-01	Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správné schéma reálného obvodu	Elektrický obvod - el.odpor	F-9-6-01p	sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
8	F	Energie	řešení problému			F-9-4-02	Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Výroba a přenos elektrické energie		
8	F	Zvukové děje	učení se			F-9-5-01	Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Vlastnosti zvuku	F-9-5-01p	Rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
8	F	Zvukové děje	učení se		Př ucho	F-9-5-02	Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Vlastnosti zvuku	F-9-5-02p	Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
9	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému			F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Elektrický obvod	F-9-6-01p	sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
9	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému			F-9-6-04	Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	Elektrické a magnetické pole - cívky, elektromotor, transformátor		
9	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému			F-9-6-02	Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	Střídavý elektrický proud	F-9-6-02p	vyjmenuje zdroje elektrického proudu

9	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému		Ch elektrolyzátor, galvanický články	F-9-6-03	Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	Polovodiče	F-9-6-03p	rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
9	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému			F-9-6-05	Využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh	Vlastnosti světla - zrcadla	F-9-6-05p	zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití
9	F	Elektromagnetické a světelné děje	řešení problému		Př o ko	F-9-6-06	Rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Vlastnosti světla - čočky		
9	F	Energie	řešení problému	ENV		F-9-4-02	Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Jaderná energie	F-9-4-02p	pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
9	F	Energie	řešení problému	ENV		F-9-4-02	Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Jaderná bezpečnost		
9	F	Energie	řešení problému	ENV		F-9-4-02	Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie		
9	F	Vesmír	učení se			F-9-7-01	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	sluneční soustava	F-9-7-01p	objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země-zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

*9 → 9. a 10. uč.

PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět vychází z RVP. Navazuje na výuku 1. stupně – Prvouku a Přírodovědu. Obsahově je propojen s předměty Chemie, Zeměpis, Fyzika, Výchova k občanství a zdraví a Pracovní činnosti.

Časové vymezení

Časová dotace předmětu v 6. ročníku je 1,5 hod., v 7. až 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Výuka probíhá v učebně přírodopisu, v přírodě, v učebně informatiky. V 6. a 7. ročníku se vyučují tématické celky Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Základy ekologie. V 8. ročníku Biologie člověka a v 9. ročníku Obecná biologie a genetika, Neživá příroda. Ve všech ročnících probíhá praktické poznávání přírody.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem předmětu je poznávání přírodních zákonů pomocí vlastních prožitků, poznání přírody jako systému. Důraz je kladen na udržování rovnováhy existence živých soustav, včetně člověka. Zapojovat se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí.

Uvědomovat si odpovědnost člověka za zachování rozmanitosti přírody.

V celém procesu je podporováno vytváření otevřeného, kritického myšlení a logického uvažování.

Realizace předmětu

K realizaci předmětu využíváme skupinovou a problémovou výuku, výukové projekty, besedy, exkurze, kino, programy s přírodovědnou tematikou, diskuze, referáty, soutěže, manipulování, laborování, experiment, výpočetní techniku. Převládajícími životními kompetencemi jsou řešení problému, spolupráce, pozorování, porovnávání, nalézání souvislostí, pocit zodpovědnosti k ochraně životního prostředí.

Zařazení průřezových témat

V předmětu se uplatní některá průřezová témata: Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Mediální výchova.

Práce s integrovanými žáky a mimořádně nadanými

S integrovanými žáky pracujeme na základě doporučení z odborných vyšetření pedagogicko-psychologické poradny. Talentovaným žákům vytváříme školní i mimoškolní podmínky pro rozvoj jejich talentu-přírodovědné praktikum, olympiády, soutěže, projekty.

Člověk a příroda - Přírodopis

Ročník	Předmět	Šlozka předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová témata	MP - vazby	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chrujkinova	Učivo	Kód výstupu LMP	Minimální výstupy ZŠ Chrujkinova
6	Př	Základy ekologie	učení se	ENV		P-9-7-01	Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Organismy a prostředí - Vzájemné vztahy mezi organismy, organismy a prostředím	P-9-7-01	Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
6	Př	Základy ekologie	učení se	ENV		P-9-7-02	Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	Organismy a prostředí	P-9-7-02p	Objasní základní princip některého ekosystému
6	Př	Základy ekologie	učení se		Z	P-9-7-03	Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a vhodností jejich význam.	Organismy a prostředí - potravní řetězce	P-9-7-03p	Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
6	Př	Obecná biologie a genetika	učení se	ENV		P-9-1-01	Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam	P-9-1-01p	Orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
6	Př	Biologie rostlin	kommunikativní			P-9-3-02	Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Fyziologie rostlin	P-9-3-02p	Rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
6	Př	Obecná biologie a genetika	kommunikativní			P-9-1-02	Vysvětlí podstatu pohyblivého a nepohyblivého rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam		
6	Př	Obecná biologie a genetika	řešení problému			P-9-1-04	Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	Viry a bakterie	P-9-1-04p	Uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka
6	Př	Praktické poznávání přírody	pracovní			P-9-8-01	Aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody poznávání přírody	P-9-8-01p	Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu
6	Př	Biologie hub	řešení problému	ENV		P-9-2-01	Rozpozná nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků.	Houby s plodnicemi, bez plodnic, lišejníky	P-9-2-01p	Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků
6	Př	Biologie živočichů	učení se	ENV		P-9-4-01	Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla (prvoci, žahavci, hlísti, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci)	P-9-4-01p	Porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

6	Př	Biologie živočichů	učení se			P-9-4-02	Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Vývoj, vývin a systém živočichů (prvoci, žahavci, hlísti, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci)	P-9-4-02p	Rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
6	Př	Biologie živočichů	učení se	ENV		P-9-4-03	Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Projevy chování živočichů, rozšíření, význam a ochrana živočichů (prvoci, žahavci, hlísti, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci)	P-9-4-03	Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
6	Př	Biologie živočichů	kommunikativní	ENV		P-9-4-04	Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady	Rozšíření, význam a ochrana živočichů (prvoci, žahavci, hlísti, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci)	P-9-4-04p	Bezpečného chování ve styku se živočichy: o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
7	Př	Biologie živočichů	učení se			P-9-4-01	Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla (členovci, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)	P-9-4-01p	Porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
7	Př	Praktické poznávání přírody	učení se			P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody poznávání přírody	P-9-8-01p	Využívá metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu
7	Př	Biologie živočichů	učení se			P-9-4-02	Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Vývoj, vývin a systém živočichů (členovci, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)	P-9-4-02p	Rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
7	Př	Biologie živočichů	učení se	ENV		P-9-4-03	Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Projevy chování živočichů, rozšíření, význam a ochrana živočichů (členovci, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)	P-9-4-03	Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
7	Př	Biologie živočichů	učení se	ENV		P-9-4-04	Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Rozšíření, význam a ochrana živočichů (členovci, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)	P-9-4-04p	Vl o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
7	Př	Biologie rostlin	učení se			P-9-3-01	Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Anatomie a morfologie rostlin, význam rostlin a jejich ochrana	P-9-3-02p	Uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
7	Př	Biologie rostlin	učení se			P-9-3-03	Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význam	Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů, systém rostlin	P-9-3-03p	Rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
8	Př	Biologie živočichů	učení se			P-9-4-01	Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla	P-9-4-01p	Porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

8	Př	Biologie živočichů	učení se			P-9-4-02	Rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Vývoj, vývin a systém živočichů (savci)	P-9-4-02p	Rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
8	Př	Biologie živočichů	učení se			P-9-4-03	Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Projevy chování živočichů, rozšíření, význam a ochrana živočichů	P-9-4-03	Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
8	Př	Biologie živočichů	učení se			P-9-4-04	Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady	Rozšíření, význam a ochrana živočichů	P-9-4-04p	Ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
8	Př	Biologie člověka	učení se	OSV	VOZ	P-9-5-01	Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Anatomie a fyziologie	P-9-5-01p	Popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
8	Př	Biologie člověka	učení se			P-9-5-02	Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Fylogeneze	P-9-5-02p	Charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
8	Př	Biologie člověka	učení se	OSV	VOZ	P-9-5-03	Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	Ontogeneze	P-9-5-03p	Popíše vznik a vývin jedince
8	Př	Biologie člověka	učení se	OSV	VOZ	P-9-5-04	Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	Nemoci, úrazy a prevence	P-9-5-04p	Rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
8	Př	Obecná biologie a genetika	učení se			P-9-1-03	Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	Dědičnost a proměnlivost organismů		
9	Př	Neživá příroda	učení se	Ch		P-9-6-01	Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Nerosty a horniny	P-9-6-01p	Pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
9	Př	Neživá příroda	učení se	ENV	Z	P-9-6-02	Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Vnější a vnitřní geologické procesy	P-9-6-02p	Rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
9	Př	Neživá příroda	učení se	ENV		P-9-6-03	Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	Podnebí a počasí ve vztahu k životu, mimořádné události způsobené přírodními vlivy	P-9-6-03p	Na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi
9	Př	Základy ekologie	řešení problému	ENV		P-9-7-02	Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	Organismy a prostředí - populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, rovnováha v ekosystému, půda	P-9-7-02p	Objasní základní princip některého ekosystému

9	Př	Základy ekologie	občanské	ENV	P-9-7-04	Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	Ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	P-9-7-04p	Popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí
---	----	------------------	----------	-----	----------	--	---	-----------	---

ZEMĚPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda v RVP ZV. Navazuje na výuku 1. stupně (Prvouku a Vlastivědu). Zeměpis se realizuje rovněž v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty, se kterými integruje některá související témata (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Dějepis, Občanská výchova, Výtvarná výchova).

Časové vymezení

Předmět Zeměpis je vyučován od 6. ročníku do 9. ročníku, v časové dotaci 2 hodin týdně v 6., 7. a 9. ročníku. V 8. ročníku je časová dotace 1 hodina týdně.

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis využívá odbornou učebnu, vybavenou odpovídajícím materiálem. Projektová výuka a některé další formy výuky se uskutečňují také v odborné počítačové učebně. Žáci pracují v těchto učebnách v rámci celé třídy, v jednotlivých skupinách i individuálně, ve vzájemné spolupráci i samostatně na zadáných úkolech. Komplexní geografické exkurze se uskutečňují ve vybraných lokalitách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka Zeměpisu má velký význam nejen pro vzdělávání jednotlivců, ale také v rámci environmentální, ekologické, globální a kulturní výchovy občanů. Vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty osvojované v zeměpise tvoří nedílné východisko pro vnímání a osvojování klíčových kompetencí. Důraz je kladen hlavně na prostorové uspořádání světa, polohu různých objektů, rozšíření jevů a procesů, vztahy mezi člověkem a prostředím. Žáci se učí získávat informace samostatně z různých zdrojů, umět je následně vyhodnocovat, hledat možná řešení, objevovat okolnosti a kvalitu prostředí, v němž žijí.

Realizace předmětu

Realizace vyučovacího předmětu Zeměpis ve školní praxi nabízí uplatnění mnoha metod a forem výuky.

Jsou rozvíjeny kompetence k řešení problému, vyhledávání informací a práce s nimi, navrhování řešení různorodých situací. Rozvíjíme tvořivost a kompetenci učit se. Upevňujeme komunikaci a spolupráci. Některá témata jsou vyučována projektovou metodou.

Zařazení průřezových témat

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis se prolínají tato průřezová témata – Osobnostně sociálně výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Práce s integrovanými žáky a mimořádně nadanými

Učitel pracuje s žáky diferencovaně podle jejich individuálních zvláštností a na doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Talentovaným žákům vytváříme školní i mimoškolní podmínky pro rozvoj jejich talentu.

Člověk a příroda - Zeměpis

Ročník	Předmět	Školka předmětu	Klíčová kompetence	Průřezová témata	MP - vazby	Kód výstupu	Výstupy ZŠ Chrujkinova	Učivo	Kód výstupu LMP	Výstupy LMP ZŠ Chrujkinova
6	Ze	Geogr. informace, zdroje dat, kartografie a topografie	řešení problému			Z-9-1-02	Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	Kartografie a topografie - pojmy, útvary, produkty	Z-9-1-02p	Rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii.
6	Ze	Přírodní obraz Země	řešení problému			Z-9-2-01	Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů.	Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	Z-9-2-01p	Objasní důsledky pohybu Země.
6	Ze	Ter. g. výuka, praxe a aplikace	učení se		M	Z-9-7-01	Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny - určování hlavních a vedlejších světových stran	Z-9-7-01p	Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.
6	Ze	Ter. g. výuka, praxe a aplikace	pracovní		M	Z-9-7-02	Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.	Pohyb podle mapy a azimutu, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů		
6	Ze	Ter. g. výuka, praxe a aplikace	učení se			Z-9-7-03	Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	Geografická exkurze - orientační body, jevy, pomůcky, přístroje, stanoviště; odhad vzdálenosti a výšek; náčrtky krajiny	Z-9-7-03p	Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.
6	Ze	Ter. g. výuka, praxe a aplikace	řešení problému			Z-9-7-03	Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy, jednání při nebezpečí	Z-9-7-03p	Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.
6	Ze	Přírodní obraz Země	řešení problému	ENV		Z-9-2-02	Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost.	Krajinná sféra - složky: litosféra, hydrosféra, atmosféra, pedosféra, biosféra		
6	Ze	Přírodní obraz Země	řešení problému		Př	Z-9-2-02	Rozeznává, pojmenovuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.	Krajinná sféra, systém přírodní sféry na planetární úrovni		

6	Ze	Přírodní obraz Země	řešení problému			Z-9-2-03	Porovnání působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	Systém přírodní sféry na regionální úrovni	Z-9-2-02p	Uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost.
6	Ze	Přírodní obraz Země	řešení problému			Z-9-2-03	Porovnání působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost.	Přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra	Z-9-2-03p	Uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu.
6	Ze	Regiony světa	řešení problému			Z-9-3-01	Lokalizuje na mapách světadílů a oceány.	Světadílů a oceány	Z-9-3-01p	Vyhledá na mapách jednotlivé světadílů a oceány.
6	Ze	Životní prostředí	řešení problému			Z-9-5-01	Porovnává různé krajiny jako součást pevn. částí kraj. sféry, rozlišuje na konk. příkladech spec. znaky a funkce krajin.	Typy krajin, přírodní a společenské prostředí	Z-9-5-01p	Umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevn. částí kraj. sféry, rozlišuje na konk. příkladech spec. znaky a funkce krajin.
7	Ze	Regiony světa	učení se	VES		Z-9-3-01	Lokalizuje makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.	Makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria, přiměřená charakteristika z hlediska přír. a socioek. poměrů		
7	Ze	Regiony světa	učení se		Př, D	Z-9-3-02	Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů a	Modelové regiony světa - Afrika, Austrálie a Oceánie, Arktida a Antarktida, Amerika, Asie	Z-9-3-02p	Rozlišuje zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů.
7	Ze	Regiony světa	učení se			Z-9-3-02	Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů a	Modelové regiony světa - Afrika, Austrálie a Oceánie, Arktida a Antarktida, Amerika, Asie	Z-9-3-02p	Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států.
8	Ze	Regiony světa	řešení problému			Z-9-3-01	Lokalizuje makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.	Makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria, přiměřená charakteristika z hlediska přír. a socioek. poměrů		
8	Ze	Regiony světa	učení se	VES	Př, D	Z-9-3-02	Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů a	Modelové regiony světa - Evropa	Z-9-3-02p	Rozlišuje zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů.
8	Ze	Regiony světa	učení se			Z-9-3-02	Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů a	Modelové regiony světa - Evropa	Z-9-3-02p	Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států.

8	Ze	Společens- ké a hospodářs- ké prostředí	řešení problému	VES		Z-9-4-05	Porovná státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.	Regionální, společenské, politické a hospodářské útvary - evropská integrace		
9	Ze	Česká republika	řešení problému			Z-9-6-01	Vymezi a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy.	Místní region - vymezení, poloha	Z-9-6-01p	Vymezi a lokalizuje území místní krajiny a oblastí (regionu) podle bydliště nebo školy.
9	Ze	Česká republika	řešení problému			Z-9-6-02	Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu.	Vztahy, přírodní a socioekonomické charakteristiky, specifika regionu	Z-9-6-02p	Charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu.
9	Ze	Česká republika	řešení problému	VES		Z-9-6-03	Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a	ČR - poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje	Z-9-6-03p	Určí zeměpisnou polohu a rozlohu ČR a její sousední státy.
9	Ze	Česká republika	řešení problému	ENV		Z-9-6-03	Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a	ČR - poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje	Z-9-6-03p	Rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost.
9	Ze	Česká republika	řešení problému	ENV		Z-9-6-03	Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a	ČR - obyvatelstvo: zákl. geo., demo. a hosp. charakteristiky	Z-9-6-03p	Uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva.
9	Ze	Regiony světa	řešení problému			Z-9-3-03	Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.	Modelové regiony světa - vybrané modelové, přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení		
9	Ze	Česká republika	řešení problému	ENV		Z-9-6-04	Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.	Sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; Regiony ČR - jednotky státní správy a samosprávy, přeshraniční spolupráce	Z-9-6-04p	Vyhledá na mapách jednotlivé kraje ČR a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti.
9	Ze	Česká republika	učení se			Z-9-6-05	Uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve svět. mez. a nadnár. institucích, org. a integracích států.	Transformační společenské, politické a hosp. procesy a jejich územní projevy a dopady, hosp. a pol. postavení ČR v Evropě a ve světě		
9	Ze	Společens- ké a hospodářs- ké prostředí	učení se	VDO		Z-9-4-06	Lokalizuje na mapách jednot. světadílů hl. aktuální geopol. změny a pol. problémy v konkrétních světových regionech.	Reg. spol., polit. a hosp. útvary - národní a mezinárodní státy, správní oblasti; polit., hosp. a hosp. seskupení; geopolitické procesy		

9	Ze	Společens ké a hospodářs ké prostředí	řešení problému	MUV	Z-9-4-01	Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci svět. populace.	Obyvatelstvo světa - zákł. geo., demo., hosp. a kult. charakteristiky		
9	Ze	Společens ké a hospodářs ké prostředí	řešení problému		Z-9-4-02	Posoudí, jak přír. podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje ob. zákł. geo. znaky sídel.	Sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace	Z-9-4-02p	Uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lid. sídel, vyhledá na mapách nejznámější oblasti cest. ruchu a rekreace.
9	Ze	Společens ké a hospodářs ké prostředí	řešení problému		Z-9-4-03	Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce svět. Hospodářství, lokalizuje na mapách hl. svět. surovin a energ. zdroje.	Sektor. a odvětvová struktura hospodářství		
9	Ze	Společens ké a hospodářs ké prostředí	řešení problému		Z-9-4-04	Porovnává předpoklady a hl. faktory pro úz. rozmístění hosp. aktivit.	Územní dělba práce, ukazatele hosp. rozvoje a živ. úrovně; hospodářské oblasti světa		
9	Ze	Geogr. informace, zdroje dat, kartografie a topografie	řešení problému		Z-9-1-01	Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.	Kartografie a topografie - globus, měřítko, zeměpisná síť, souřadnice, určování polohy, měřítko a obsah map a plánů		
9	Ze	Životní prostředí	řešení problému		Z-9-5-02	Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).	Krajina - typy krajín	Z-9-5-02p	Uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek.
9	Ze	Životní prostředí	řešení problému		Z-9-5-03	Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Vztah přírody a společnosti - udržitelný život a rozvoj	Z-9-5-03p	Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.